

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

СТРАТЕГИЯ ЗА БОРБА С ПРИРОДНИТЕ БЕДСТВИЯ И С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОИЗВОДСТВЕНИ АВАРИИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН

ИЗРАБОТЕНА ПО ПРОЕКТ „СЪВМЕСТНО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И ПАРТНЬОРСТВО В
ТРАНСГРАНИЧЕН РЕГИОН КЪЛЪРАШ - ДОБРИЧ“ (ROBG-415), ДОГОВОР № 28820/
20.02.2019 Г., ФИНАНСИРАН ПО ПРОГРАМА INTERREG V-A РУМЪНИЯ - БЪЛГАРИЯ 2014 -
2020 Г.

гр. Добрич
2020 г.

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“(ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за
съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.

ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
Глава 1: Преглед на стратегическите документи, свързани с борбата с природните бедствия и производствени аварии на национално, регионално и на общинско ниво. Събиране на информация и анализ на наличните документи, свързани със защитата на населението при природни бедствия и производствени аварии (вкл. радиационно изтичане) и действия в случай на кризи.	13
1.1. Събиране на информация и анализ на наличните документи, свързани със защитата на населението в Р. БЪЛГАРИЯ	13
1.1.1. Основни съставни части на Единната спасителна система.....	14
1.1.2. Подготовка на съставните части на ЕСС.....	15
1.1.3. Координация на съставните части на ЕСС	15
1.1.4. Взаимодействие и координацията между частите на ЕСС.....	16
1.1.5. Права на физическите лица при бедствие /чл. 33 от ЗЗБ/	16
1.1.6. Задължения на физическите лица при бедствия /чл. 34 от ЗЗБ/	16
1.1.7. Задължения на юридическите лица и еднолични търговци, осъществяващи дейност в обекти I-ва категория по ЗУТ /чл. 35 от ЗЗБ/ с опасност за възникване на бедствие /авария/	17
1.1.8. Задължения на юридическите лица и еднолични търговци, осъществяващи дейност в обществени сгради II-ра категория по ЗУТ /чл. 36 от ЗЗБ/	17
1.1.9. Доброволни формирвания.....	18
1.1.10. Бедствено положение. Същност и органи за прилагане. Обявяване на бедствено положение /чл. 48, 49, 50, 53 от ЗЗБ/	18
1.1.11. Отговорности и задачи на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“	18
1.1.12. Подзаконовни нормативни актове касаещи защитата при бедствия.....	20
1.1.13. Нормативни актове касаещи защитата при бедствия в община Добричка.....	21
1.2. Събиране на информация и анализ на наличните документи, свързани със защитата на населението в Р. РУМЪНИЯ.....	22
1.2.1. Относно извънредните ситуации	22
1.2.2. Относно природните рискове.....	23
1.2.3. Относно технологичните рискове	23
1.2.4. Относно ядрени рискове	24
1.2.5. Относно защитата при пожари.....	24

1.3.	Ангажименти на Р. Румъния и Р. България по международни споразумения и хармонизацията на българското със законодателството на ЕС, с акцент на механизма за Гражданска защита на ЕС и фонд „Солидарност“ за подпомагане на пострадалите общини ...	24	
1.3.1.	Необходимост от повишаване на способностите на ЕС.....	24	
1.3.2.	Към по-добър отговор на ЕС при бедствия. Постепенно изграждане на по-добра координация.....	26	
1.3.3.	Засилване на Механизма за гражданска защита на Общността.....	28	
1.3.4.	Увеличаване на европейската хуманитарна помощ.....	29	
1.3.5.	Изграждане на способност в рамките на политиките и инструментите на Общността.....	30	
1.3.6.	План за действие.....	31	
1.4.	Използвани документи.....	34	
Глава 2: Анализ и оценка на рисковете от пожари, наводнения, снегонавяване, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии, вкл. радиационно изтичане, които могат да засегнат териториите на община Добричка и окръг Кълъраш. Прогнозиране на последиците от пожари, наводнения, снегонавяване, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии (вкл. с радиационно изтичане) върху населението, икономиката и околната среда. Категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии (вкл. радиационно изтичане), степени на уязвимост на критичната инфраструктура.			35
2.1.	Идентификация на възможните рискове, описание, класификация.....	35	
2.2.	Оценка на риска.....	37	
2.2.1.	Понятие за риск.....	37	
2.2.2.	Намаляване на риска.....	38	
2.2.3.	Структура и съдържание на процесът по оценка на риска.....	39	
2.3.	Категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците.....	45	
2.3.1.	Работа в мрежа.....	45	
2.3.2.	Лобизъм и застъпничество.....	47	
2.3.3.	Публично участие.....	50	
2.3.4.	Мониторинг и изпълнение.....	51	
2.3.5.	Оценка на процесите за намаляване на риска.....	53	

Глава 3: Мерки за превенция или намаляване на риска от пожари и наводнения и други природни бедствия в граничния район и за населението в населените места. Мерки за

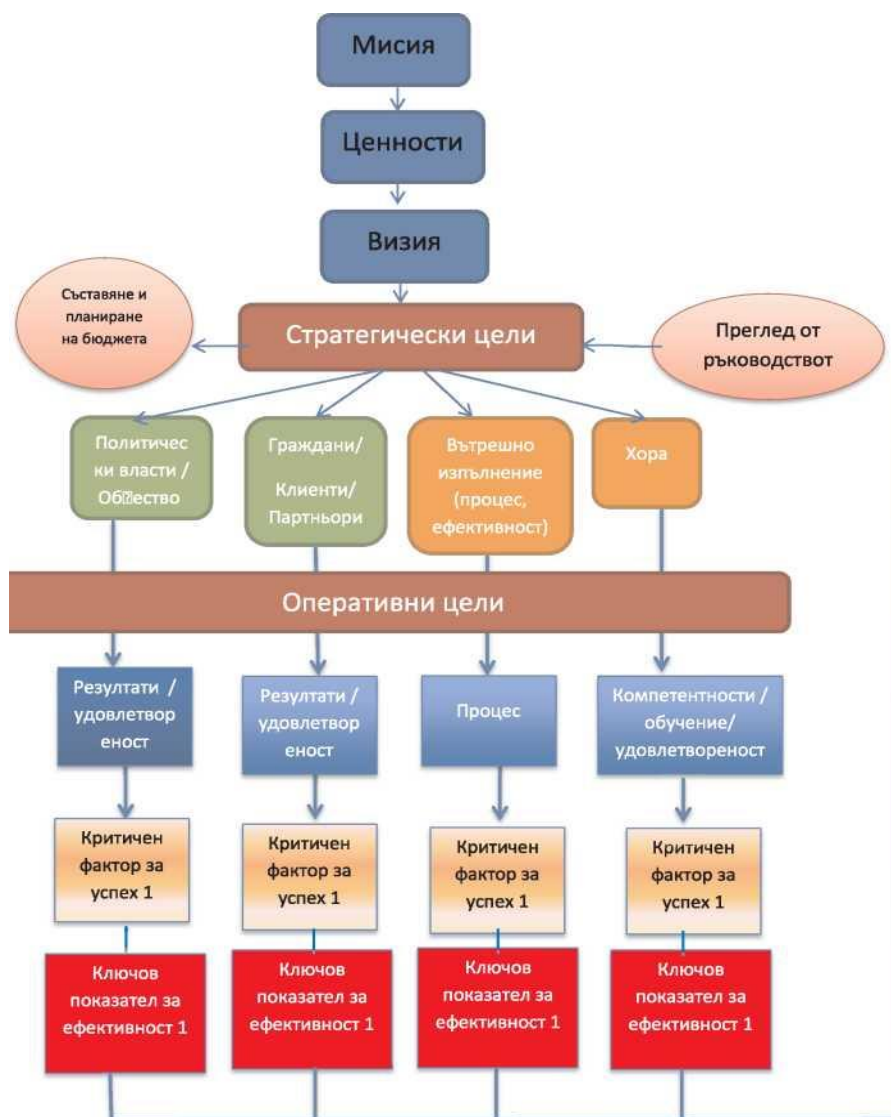
възстановяване и/или изграждане на съоръжения, осигуряване на подходящо техническо оборудване. Оценка на състоянието на съществуващите системи за предпазване, откриване и ранно предупреждение и оповестяване на отговорните институции и населението. Необходимост от допълнително обучение на контролните институции, структурите за реакция при кризи, ключовите партньори и широката общественост. Планиране на най-ефективното използване на наличните ресурси и идентифициране на източници за допълнително финансиране.....	54
3.1. Мерки за недопускане/намаляване на риска от пожари и наводнения и други природни бедствия в граничния район	55
3.1.1. <i>Разлики в процесите на планиране</i>	57
3.1.2. <i>Смекчаване на нови опасности</i>	58
3.1.3. <i>Смекчаване при териториално развитие</i>	58
3.1.4. <i>Смекчаване на съществуващи опасности</i>	59
3.1.5. <i>Смекчаване при реструктуриране</i>	59
3.1.6. <i>Начало на процеса по смекчаване</i>	61
3.2. Мерки за възстановяване и/или изграждане на съоръжения, осигуряване на подходящо техническо оборудване.....	65
3.3. Оценка на състоянието на съществуващите системи за предпазване, откриване и ранно предупреждение и оповестяване на отговорните институции и населението.....	67
Глава 4: Заключение и препоръки.....	71
4.1. Условие за изпълнение на Стратегия за борба с природните бедствия и с резултатите от производствени аварии в трансграничния регион.....	71
4.2. Решения/предложения за установяване, прилагане и подобряване на правната и институционална рамка за изпълнение на съвместната румънско-българска интервенция в случай на извънредна ситуация.	73
4.2.1. <i>Подобряване на правната и институционална рамка</i>	73
4.2.2. <i>В рамките на сътрудничеството да се следват:</i>	74
4.2.3. <i>Процедурите за трансгранично и регионално сътрудничество целят:</i>	74
4.2.4. <i>Форми на регионално сътрудничество, предоставена помощ в случай на извънредни ситуации</i>	75
4.2.5. <i>Пакет от предложения за осъществяване на управление при извънредни ситуации, причинени от природни и предизвикани от човека бедствия</i>	78
4.3. Заключение.....	79

ВЪВЕДЕНИЕ

Общата стратегия за по-добра координация и ефикасни реакции на съвместно трансгранично партньорство */Стратегията/* между партньорите по проекта, определя мисията, ключовите ценности, визията, целите, приоритетите и задачите за по-ефективното управление на риска от природните бедствия и защитата на населението, материалните и културни ценности на територията на трансграничните Община Добричка и окръг Кълъраш. Тя представлява основополагащ документ, за съвместно и координирано предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии и очертава насоките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена *Система за постоянна готовност*, за превенция и реагиране при бедствия.

Структурно най-общо може да бъде представена и така:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

МИСИЯ:

Да подобрява устойчивостта, качеството на живот и нивото на сигурност, като работи в интерес на всички граждани от Община Добричка и окръг Кълъраш, чрез усъвършенстване организацията, взаимодействието и координацията на местните власти за управление на риска от природни бедствия.

КЛЮЧОВИ ЦЕННОСТИ:

Стратегията се основава на **следните ключови ЦЕННОСТИ**: позитивно мислене, перспективност, информираност, култура, равнопоставеност, отговорност, сътрудничество, приемственост и политическа воля.

Позитивно мислене

В съвременното общество е изградена негативна нагласа по отношение на бедствията. За него бедствията са активен процес, чиито предизвикателства могат да бъдат очаквани, но не и достатъчно управлявани. Тази гледна точка поставя на преден план прилагането на компенсаторния подход в усилията за намаляване на риска от бедствия, като го свежда основно до готовност за отговор на бедствията и/или облекчаване на съществуващата уязвимост на населението, стопанската дейност, културното наследство и околната среда. Компенсаторната политика е способна да намали съществуващия, но не и бъдещият риск, разглеждан в по-дългосрочна перспектива, което следва да се промени.

Позитивното мислене в това отношение, е един от основите подходи за увеличаване на способностите на експертния и ръководния състав на отговорните институции, които следва да прилагат стратегически, перспективен подход, основан на модерните принципи на доброто управление на риска от природните и предизвикани от човека бедствия.

Перспективност

Перспективната политика изгражда основата на стратегическото отношение към бедствията с цел успешно управление и преодоляване на риска от бедствия в средносрочен аспект. Перспективният подход преодолява недостатъците на чисто планиращия подход, който залага само на съществуващите тенденции и възможните прогнози, като допуска калкулиране на несигурността и многовариантността на прогнозите при организиране на управлението. По тази причина, перспективната политика трябва да бъде интегрирана в планирането на устойчивото развитие в т.ч. и при природни и предизвикани от човека бедствия. В този смисъл приетите програми и проекти за развитие на общинско ниво, следва да бъдат преразгледани по отношение на потенциала им за намаляване на риска от бедствия.

Информираност

Основа за намаляването на риска от бедствия е събирането и разпространението на информация за добрите практики във връзка с успешното развитие на пълноценни политики в тази област. Информираността на отговорните институции гарантира лесното използване на добрите практики в планирането на превантивните мероприятия, а информираността на населението улеснява прилагането и изпълнението на планираните мерки и мероприятия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Първата стъпка за преодоляване на пропуските в наличната информация за риска от бедствия е извършване на оценката на риска, включително вида на загубите и щетите от възможни бедствия. Следваща стъпка е повишаване на опита, чрез изучаване на добри практики в това отношение, които спомагат пряко както за намаляване на риска от бедствия, така и повишават отговорното отношение на ръководните институции и обществото към бедствията.

Култура

Политиката за преодоляване на предизвикателствата, които поставят бедствията пред обществото, е необходимо да се превърне в масова обществена култура, за да придобие максимален обхват, последователност и мултипликационен ефект за цялата система на управление на публичната сфера.

Повишената култура за риска от бедствия влияе върху процесите на взимане на решения, развитието на нормативната база и организирането и разпределението на ресурси за намаляването на риска от бедствия и аварии. Високата обществена култура гарантира максимално ефективното и ефикасно прилагане на съответните политики.

Равнопоставеност

Много важен принцип в областта на намаляване на риска от бедствия е **равнопоставеността на гражданите**. Някои граждани в неравностойно положение и социални групи с по-нисък социален статус имат ограничен достъп до съответните организационни и материални ресурси, което е предпоставка за повишена уязвимост на тези социални групи при бедствия. По тази причина се налага създаването на условия за равнопоставеност в районите с риск от бедствие на всички социални групи, включително при защита и реагиране при бедствия.

Отговорност

Намаляването на риска от бедствия е висша степен на морална и обществена отговорност на всички ръководни равнища и на самите граждани. Както пряко, така и косвено отговорните ръководители трябва да вярват и да търсят реализация на хуманната кауза в борбата с бедствията. Сериозната обществена отговорност, която поемат с участието си в управлението на риска от бедствия, изисква стриктно публично определяне на отговорностите и ясна персонализация на тяхното изпълнение на всеки отговорен служител и гражданин.

Сътрудничество

Съвременните държави не са изправени сами пред предизвикателствата на различните бедствия. Намаляването на риска от тях се подпомага чрез обединените действия на страните в рамките на ООН, чрез обща нормативна рамка. Поради това хармонизацията на нормативната база е водеща линия на цялостно поведение на органите, управляващи този процес. Нормативната база на европейско ниво в сферата на управлението на риска от бедствия, както и Международната стратегия за намаляване на бедствията (ISDR), създадена през 2000 г. от Общото събрание на ООН, включително Стратегията за намаляване на риска от бедствия в Югоизточна Европа след 2009 г., са водещи документи в управлението на риска от бедствия на страните-членки.

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“(ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Сътрудничеството в рамките на ЕС и ООН при интегрираното управление на бедствия е един от основните стълбове на тези стратегически документи.

Сътрудничеството е основа за подобряване на организацията на взаимодействието, координацията, съгласуване на съвместните действия и резултати при управление на риска от бедствия на международно ниво между съответните компетентни органи, което с още *по-голяма степен е валидно за общините от трансграничните региони.*

Приемственост

Създаденият Общински съвет за намаляване на риска от бедствия при формиране на общинската политика в областта на защитата при бедствия изпълнява функциите на платформа за намаляване на риска от бедствия, която е в хармония, както с Приетата Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г и Националната програма за защита при бедствия 2014 - 2018 г.

Политическа воля

Сложността на общественото устройство и управление днес, изисква ясна политическа воля, която да наложи интегрирания подход при управлението на риска от бедствия. Наличието на политическа воля е една от основните предпоставки за интегриране на управлението на риска от бедствия в планиране развитието на всеки сектор от обществения живот, което е особено валидно на общинско ниво в трансграничните региони.

ВИЗИЯ:

На основата на все по-доброто сътрудничество между органите на местната изпълнителна власт и техните администрации, в Община Добричка и окръг Кълъраш, да създадем *Система за постоянна готовност* от модерна комуникационно информационна среда и инфраструктура, съвременни специална техника и оборудване, технологии и съвместни оперативни процедури, за целите на по-добрата организация на взаимодействието и координацията при управлението на риска от природни бедствия на тяхна територия, повишавайки безопасността и качеството на живот на гражданите и устойчивото развитие на обществото.

За постигане на очакванията от изпълнението на Стратегията е необходимо да бъдат реализирани следните *стратегически цели*:

1. Да се повиши капацитета на органите на местно и регионално ниво, отговорни за управление, администриране, организиране и координиране на действията и взаимодействията по време на бедствия, както и при възстановяване на щетите, нанесени от тях;
2. Да се въведат съвместни практики за оценка на риска на местно ниво и на трансгранично ниво и за разработване на прогнози за последиците от бедствия, планиране на мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствия и на мерки за защита на населението;
3. Постигане на трансгранична устойчивост на обществените отношения при бедствия;
4. Изграждане на капацитет за съвместно управление на риска от бедствия на територията на община Добричка и окръг Кълъраш;

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“(ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

5. Постигане на съгласуваност при провеждане на политиките за устойчиво развитие, адаптиране към промените в климата и намаляване на риска от бедствия;

6. Постигане на устойчивост на организацията, координацията и взаимодействието на органите за управление, силите и средствата при бедствия в трансграничния регион.

МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯ:

1. Създаване на предпоставки за изготвяне и актуализиране на оценката на риска от наводнения, други природни бедствия, на карти на заплахата, и на карти на риска, за територията на община Добричка и окръг Кълъраш.

2. Повишаване капацитета на органите на местната изпълнителна власт и администрациите им, да изготвят и привеждат в изпълнение качествени програми и планове за намаляване на риска от бедствия и аварийни планове */планове за защита при бедствия/*.

3. Идентифициране и реализиране на мерки за повишаване устойчивостта на обекти от критичната инфраструктура при бедствия на територията на община Добричка и окръг Кълъраш.

4. Реализиране на съвместни мерки за намаляване на риска от бедствия в съответствие с програмите */планове/* за намаляване на риска от бедствия.

5. Повишаване на способностите на отговорните местни власти и подчинените им органи за управление, сили и средства за бързо реагиране, да организират и провеждат ефективна превантивна дейност и да реагират при бедствията в съответствие с планове за защита при бедствия */аварийните планове/*.

6. Създаване на условията и насоките за подготовка на съвместен план за организация на взаимодействието и координацията между партньорите при управлението на риска от природни бедствия.

7. Дефиниране на необходимостта и предпоставките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена Система за постоянна готовност за целите на превенцията и ефективното реагиране при бедствия.

8. Обмен на положителен опит и добри практики между партньорите по проекта за намаляване и предотвратяване на вредния ефект от промените в климата, повишения риск от наводнения и други природни бедствия върху човешкото здраве и сигурност, собствеността и ресурсите, както и върху околната среда, като заедно с европейския и световен опит, комплексно го прилагат и интерпретират върху цялата им територия.

9. Повишаване капацитета на администрациите, за подготовка на качествени, съгласувани общински програми за превенция и намаляване на риска от наводнения и други природни бедствия, чрез взаимен обмен на добри практики и опит.

10. Повишаване подготовката на териториалните органи на изпълнителната власт и на силите за реагиране при бедствия за изпълнение на планове за намаляване на риска от бедствия, планове за защита при бедствия в условията на взаимно подпомагане и съвместно трансгранично партньорство между община Добричка и окръг Кълъраш.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

11. Проучване /преглед/ на терен /в общините, комуните и кметствата/, за съществуващите, като се предложат условията и техническите решения за изграждане на нови, общи комуникационни и информационни технически средства, системи и процедури, за подобряване на комуникационно-информационната среда, за устойчиво взаимодействие на органите на местната изпълнителна власт и администрациите ѝ, ангажирани с управлението на риска от природни бедствия, службите за бързо реагиране и доброволните формирования.

12. Изграждане на локални и/или интегриране на съществуващите системи за ранно предупреждение и оповестяване /СРПО/, като част от Националните системи на двете държави, за надеждно ранно предупреждение и оповестяване на населението за опасностите, регистрирани от мониторинговите станции на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични обекти, институции и организации.

Основен приоритет на Стратегията е извършване на анализ и оценка на рисковете от природни бедствия, тяхното картографиране, предварително планиране за по-добро взаимодействие, координация и реакция в условията на съвместното трансгранично партньорство между Община Добричка и Окръг Кълъраш.

Структурата и съдържанието на Стратегията са в хармония с постигането на **целта и задачите** за устойчива превенция /предпазване/, защита и намаляване на вредния ефект на наводненията и другите природни бедствия, като заедно с това са подчинени на следните **основни принципи и подходи**:

- По възможност, човешката намеса в природните процеси да бъде променена, компенсирана и избягвана в бъдеще. Необходимо е на местно трансгранично ниво да се подкрепя и поощрява хармонизирането на управлението на водите и практиките за земеползване, както и опазването на природата, с цел подобряване на защитата от наводнения в рамките на интегрираното управление на съответния речен басейн.

- Планирането трябва да включва цялата територия на речните басейни с оглед координирано развитие, управление и опазване на води, земя и свързаните с тях ресурси. Този подход се основава на **многостранно и международно сътрудничество**, вкл. и междусекторно планиране в целия басейн.

- Имайки предвид еволюцията на климата, подходът към природните бедствия трябва да претърпи промяна на модела - от **действия за защита**, към **управление на риска и съвместно съществуване с наводненията**.

- Използването на заливните тераси за човешки нужди трябва да бъде съобразено със съществуващия риск. Трябва да бъдат разработени инструменти и мерки за намаляване на риска от щети, свързани с наводненията.

- Намаляването на вредният ефект и неструктурните мерки са по-ефективни и устойчиви решения в дългосрочен план. Те трябва да бъдат насърчавани при решаването на проблеми, свързани с водите, и в частност за намаляване на уязвимостта на човешкото здраве и имущество.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- При всички случаи структурните мерки (*защитните съоръжения*) ще продължават да бъдат важен елемент и трябва приоритетно да се фокусират върху защитата на човешкото здраве, собственост и ресурси. Изискванията за защита на природата и управление на ландшафта също трябва да бъдат взети предвид с оглед и даденостите на територията.

- Основна част от населението и ресурсите са разположени в не големи урбанизирани зони, затова защитните съоръжения трябва да бъдат насочени към тези зони. В населените места наводненията не винаги са следствие от преливането на реките. Често причината са интензивни дъждове, съчетани с липсата или некачествена и с недостатъчен капацитет канализация. Специално внимание трябва да бъде обърнато на отводнителните системи.

- Всеки който би могъл да пострада от наводненията следва да предприеме-ако е възможно - собствени предпазни мерки. За това е необходимо наличието на надеждни системи за ранно предупреждение и оповестяване с възможности за прогнозиране, както и навременното разпространение /обмен/ на тази информация от компетентните органи.

- Принципа на солидарността е основен - действията за защита в една част на басейна /територията/ не трябва да влошават условията в друга. Правилната стратегия включва три стъпки: задържане, съхранение и отводняване (*преди всичко трябва да се направи възможното за задържането на валежните маси на място, съхранението на наднормените количества и постепенното им разтоварване във водното течение*). Предпазването от наводнения се основава също и на принципа на предпазливостта.

- В заливаемите зони следва да се предприемат предпазни мерки за намаляване на вредният ефект от наводненията върху водни и сухоземни екосистеми, като замърсяването на води и почви.

За изпълнението на тези **принципи и подходи** е необходима съвместна работа на всички управленски нива и координиране на секторните политики /мерки/, засягащи опазване на околната среда, пространствено планиране, земеделие, транспорт и развитие на урбанизираните зони. При трансграничните басейни са необходими съвместни действия на крайречните държави за хармонизиране на националните политики и стратегии и изработването на съгласувани планове за действие.

Предпоставките за правилни действия са:

- Познаване на потенциалните заплахи. Превенцията трябва да е всеобхватна и да включва всички природни бедствия и производствени аварии. Тя трябва да включва и по-редки природни явления, които също застрашават човешкият живот и сигурност.

- Надеждна информация за предприемането на необходимите предпазни мерки.

- Преди всичко е необходимо интердисциплинарно сътрудничество относно фазите на управление на риска: оценка, планиране на мерки и изпълнението им.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- Отговорът на въпроса „какво ниво на защита от наводнения /природни бедствия/ можем да приемем“ предполага, че разполагаме с изследвания какво може да се случи, т.е. рискът е правилно оценен.

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“(ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Глава 1: Преглед на стратегическите документи, свързани с борбата с природните бедствия и производствени аварии на национално, регионално и на общинско ниво. Събиране на информация и анализ на наличните документи, свързани със защитата на населението при природни бедствия и производствени аварии (вкл. радиационно изтичане) и действия в случай на кризи.

Дейностите по сътрудничество областта на извънредните ситуации между Румъния и България понастоящем се осъществяват съгласно Споразумението между правителството на Румъния и правителството на България за сътрудничество в областта на гражданската защита в мирно време, подписано в Букурещ на 18 януари 1996 година и ратифицирано със Закон №11/1998. Към момента на сключването на съответното споразумение двете структури за Гражданска защита са били към рамките на Министерствата на националната отбрана на двете държави.

Вземайки предвид необходимостта от създаване на подходяща нова правна рамка, приведена в съответствие с новите геополитически реалности и с новите действащи международни и европейски изисквания (*статутът на двете държави-членки на Европейския съюз и Организацията на Северноатлантическия договор*), както и с настоящите изисквания по отношение на сътрудничеството и взаимопомощта при извънредни ситуации, в съответствие с принципите на постепеност и пропорционалност, на експертно ниво бяха започнати редица предварителни консултации.

1.1. Събиране на информация и анализ на наличните документи, свързани със защитата на населението в Р. БЪЛГАРИЯ

Р. България, като член на Европейския съюз, транспонира всички европейски нормативни документи, в т.ч. и тези, свързани със защитата при бедствия: РЕШЕНИЕ № 1313/2013/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (текст от значение за ЕИП); ДИРЕКТИВА 2008/114/ЕО НА СЪВЕТА от 8 декември 2008 година относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (текст от значение за ЕИП); Директива 2007/60/ЕС - Европейска Директива за наводненията. Директивата за наводненията е транспонирана в българското законодателство и по-конкретно в Закона за водите (ДВ, брой 61 от 2010г.); Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите.

Основен нормативен документ е Законът за защита при бедствия. Той урежда осигуряването на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при бедствия.

Органите на изпълнителната власт, юридическите лица и едноличните търговци организират защита при бедствия в изпълнение на възложените им функции с този закон и с другите нормативни актове, регламентиращи тяхната дейност, и се координират в единна спасителна система за защита при бедствия.

Единната спасителна система е организацията, координацията и ръководството на действията на звената, службите и структурите на:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- министерства и ведомства;
- общини;
- търговски дружества и еднолични търговци;
- центрове за спешна медицинска помощ, други лечебни и здравни заведения;
- юридически лица с нестопанска цел;
- въоръжените сили.

При запазване на институционалната или организационната им принадлежност и определените им функции или предмет на дейност при подготовката за реагиране при бедствия, при възникване на бедствия и при необходимост за провеждане едновременно на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи от две или повече нейни части или единици.

Структурата на основните съставни части на Единната спасителна система се изгражда на територията на цялата страна в съответствие с административно-териториалното деление.

Основните съставни части на единната спасителна система осигуряват непрекъснатата готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствия, тяхната оценка и незабавни действия. Другите съставни части на Единната спасителна система предоставят помощ при поискване съгласно плановете за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи. Въоръжените сили предоставят помощ при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи по заповед на министъра на отбраната въз основа на искане от съответния държавен орган съгласно плановете за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

Координацията на съставните части на Единната спасителна система /ЕСС/ се осъществява чрез оперативните центрове на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ /ГДПБЗН/.

Взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи в района на бедствието, се извършва от ръководител на място.

Единната спасителна система осигурява готовността за действие и способността за своевременно реагиране при извънредни ситуации. Осигуряването на надеждна защита на живота, здравето и имуществото на населението, територията, околната среда, културните и материалните ценности на страната се явява основна задача на системата.

1.1.1. Основни съставни части на Единната спасителна система

Основни съставни части на ЕСС са Областните дирекции на МВР, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, БЧК и центрoвете за спешна медицинска помощ.

Те осигуряват непрекъснатата готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствия, за извършване оценка на техния характер и мащаб и предприемане на незабавни действия.

Дейностите по защитата на населението в случай на заплаха или възникване на бедствия /Чл. 19 от ЗЗБ/ включват:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- предупреждение;
- изпълнение на неотложни мерки за намаляване на въздействието;
- оповестяване;
- спасителни операции;
- оказване на медицинска помощ при спешни състояния;
- оказване на първа психологична помощ на пострадалите и на спасителните екипи;
- овладяване и ликвидиране на екологични инциденти;
- защита срещу взривни вещества и боеприпаси;
- операции по издирване и спасяване;
- радиационна, химическа и биологична защита при инциденти и аварии с опасни вещества и материали и срещу ядрени, химически и биологични оръжия;
- ограничаване и ликвидиране на пожари;
- временно извеждане;
- извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи;
- ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести;
- други операции, свързани със защитата.

Защитата на населението при обявяване на режим „положение на война“, „военно положение“ или „извънредно положение“ се осъществява в съответствие с разпоредбите на Женевските конвенции от 12 август 1949 г. (не обнародвани), ратифицирани с Указ № 181 на Президиума на Народното събрание от 1954 г. (Изв., бр. 43 от 1954 г.), и Допълнителните протоколи към Женевските конвенции от 1977 г., ратифицирани с Указ № 1586 на Държавния съвет от 1989 г. (ДВ, бр. 62 от 1989 г.).

1.1.2. Подготовка на съставните части на ЕСС

Подготовката на съставните части на ЕСС се извършва чрез тренировки и учения.

Целта на тренировките е установяване на състоянието на комуникационно-информационната система и готовността на екипите за реагиране при бедствия.

Ученията се планират и провеждат за подобряване на взаимодействието и координацията на съставните части на ЕСС и органите на изпълнителната власт за реагиране при бедствия.

Тренировките и ученията се провеждат по заповед на министъра на вътрешните работи, на областния управител и на кмета на общината.

1.1.3. Координация на съставните части на ЕСС

Координацията на съставните части на ЕСС се извършва от Оперативните центрове на ГДПБЗН-МВР.

Основни задачи на Оперативните центрове са:

- приемане и оценяване на информации за възникнали бедствия;
- уведомяване на компетентните съставни части на ЕСС и координиране на по-нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;

- извършване на ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, съставните части на Единната спасителна система и населението при бедствия;

- включване на допълнителни сили и средства на основните и другите съставни части на ЕСС съгласно плана за защита при бедствия по искане на ръководителя на място, кмета на общината или областния управител.

Получената и предадената гласова информация във и от ОЦ се записва и архивира с възможност за следващо прослушване.

Стандартните оперативни процедури се разработват от главния секретар на МВР, съгласувано с ръководителите на звената, службите и другите оперативни структури.

Предприятията, осъществяващи електронни съобщения, са длъжни да съдействат на МВР за осъществяване на комуникациите при бедствия и на националната система за спешни повиквания с Единен европейски номер 112.

1.1.4. Взаимодействие и координацията между частите на ЕСС

Взаимодействието и координацията между частите на ЕСС, участващи в СНАВР в района на бедствието /място на намеса/, се извършва от ръководителя на операциите /чл. 31 от ЗЗБ/.

Ръководител на операциите се определя със заповед на кмета на общината.

1.1.5. Права на физическите лица при бедствие /чл. 33 от ЗЗБ/

- Право на информация за мерките за осигуряване на защитата;
- Право на обучение за начините на поведение и действие при бедствия;
- Право на средства за защита;
- Право на неотложна и възстановителна помощ;
- Обезщетение за реално причинени вреди при или по повод на нормативно установените действия за защита при бедствия.

Помощите и обезщетенията се предоставят при условия и ред, определени с Правилника за организацията и дейността на междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет.

1.1.6. Задължения на физическите лица при бедствия /чл. 34 от ЗЗБ/

- Понасят ограниченията във връзка с обявено бедствено положение;
- Помагат на всяко друго физическо лице, чийто живот и здраве са поставени на риск вследствие на бедствие, при условие че не рискува своя живот и здраве;
- Информират съответния център за спешни повиквания или по друг начин търсят възможност за предоставяне на помощ, когато не са в състояние да предоставят необходимата помощ лично;
- Оказват съдействие в съответствие с възможностите си или материална помощ по искане на кмета на община или ръководителя на място;
- Допускат при необходимост от провеждане на СНАВР влизането на спасителни екипи и техника, извършване на теренни преустройства, изграждане на съоръжения за защита от рискови фактори, разчистване на поземлен имот и

отстраняване на сгради или техни части, съоръжения и насаждения, когато са собственици, ползватели или управители на недвижимия имот;

- Предоставят на ръководителя на спасителния екип информация за опасностите, които биха могли да застрашат здравето и живота на спасителите или населението;
- Допускат безвъзмездно разполагане на съоръжения на системите за ранно предупреждение и оповестяване в недвижимите имоти, които са тяхна собственост, и осигуряват достъп до тях за експлоатацията им;
- Не възпрепятстват достъпа на оправомощени длъжностни лица до колективните средства за защита за контрол, профилактика и ремонт.

1.1.7. Задължения на юридическите лица и еднолични търговци, осъществяващи дейност в обекти I-ва категория по ЗУТ /чл. 35 от ЗЗБ/ с опасност за възникване на бедствие /авария/

- Разработват аварийен план на обекта и го утвърждават и актуализират при промяна на обстоятелствата;
- Организирано провеждане на тренировки по изпълнението на плана най-малко веднъж годишно;
- Предоставят на кмета на общината информация за общинския план за защита при бедствия;
- Изграждат и поддържат локални системи за оповестяване;
- Създават, подготвят и поддържат в готовност сили и средства за защита на работещите в обекта;
- Провеждат обучение на работещите за защита при бедствия.

1.1.8. Задължения на юридическите лица и еднолични търговци, осъществяващи дейност в обществени сгради II-ра категория по ЗУТ /чл. 36 от ЗЗБ/

- Разработват план за защита при бедствия на пребиваващите и го утвърждават и актуализират при промяна на обстоятелствата;
- Организирано провеждане на тренировки по изпълнението на плана най-малко веднъж годишно;
- Изграждат и поддържат локални системи за оповестяване;
- Създават и поддържат в готовност средства за защита на пребиваващите на територията на обекта;
- Провеждат обучение на персонала за защита при бедствия.

Юридическите лица и едноличните търговци, включени в плана за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи, са длъжни да предоставят при поискване планираната помощ/чл. 37 от ЗЗБ/.

Юридическите лица и едноличните търговци - оператори на радио- и телевизионни програми, при поискване от оперативните центрове на Единната спасителна система излъчват незабавно и без изменение на съдържанието и смисъла неотложна информация, необходима за защитата на населението, като информацията се излъчва безвъзмездно.

1.1.9. Доброволни формирания

Доброволните формирания се създават от кмета на общината по решение на общинския съвет. /чл. 41 от ЗЗБ/.

При условия и по ред, определени в Закона за защита при бедствия, се създават доброволни формирания за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и за отстраняване на последиците от тях.

Кметовете на общини, райони, кметства и кметските наместници организират за сметка на общинския бюджет доброволни формирания за гасене на горски пожари по реда на Закона за защита при бедствия/чл. 142. (1) от Закона за горите/.

Финансирането е регламентирано в Закон за общинските бюджети.

Подзаконови нормативни актове :

1. Наредба за реда за създаване и организиране на дейността на доброволните формирания за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях /приета с ПМС 123 от 25.06.2012 г., обн. ДВ бр.50 от 03.07.2012 г./, ... изм. и доп. ДВ бр.94 от 24.11.2017 г.

2. Наредба № Из-1669 от 17.08.2012 г. за реда за създаване, поддържане и водене на регистрите на доброволните формирания /в сила от 31.08.2012 г., издадена от МВР, обн. ДВ.бр.67 от 31.08.2012 г./, ... изм. и доп. ДВ бр.58 от 31.07.2015 г.

3. Наредба за условията, реда за получаване и размерите на възнагражденията на доброволците за обучение и за изпълнение на задачи за защита при бедствия, приета с ПМС № 143/20.06.2008 г. изм. и доп. ДВ. Бр. 16 от 19.02.2013г., ... изм. и доп. ДВ бр.29 от 08.04.2019 г.

4. Решение на МС № 208 от 16.04.2019 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности през 2020 г. с натурални и стойностни показатели.

5. Стратегия за развитие на доброволните формирания за защита при бедствия, пожари и други извънредни ситуации в Република България за периода 2012-2020 г.

1.1.10. Бедствено положение. Същност и органи за прилагане. Обявяване на бедствено положение /чл. 48, 49, 50, 53 от ЗЗБ/

БЕДСТВЕНО ПОЛОЖЕНИЕ е режим, който се въвежда в зоната на бедствието от определените в закона органи, свързан с прилагането на мерки за определен период от време с цел овладяване на бедствието и провеждане на СНАВР;

КМЕТЪТ НА ОБЩИНАТА обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на общината. Копие от заповедта се изпраща незабавно на областния управител и на министъра на вътрешните работи;

ОБЛАСТНИЯТ УПРАВИТЕЛ обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на областта. Копие от заповедта се изпраща незабавно на министъра на вътрешните работи.

1.1.11. Отговорности и задачи на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ е национална специализирана структура на МВР за осигуряване на пожарна безопасност, спасяване и защита при бедствия при условията и по реда на Закона за МВР и на Закона за защита при бедствия. Тя извършва:

1. превантивна дейност;
2. държавен противопожарен контрол;
3. превантивен контрол;
4. пожарогасителна дейност;
5. спасителна дейност;
6. разрешителна и контролна дейност на търговци, извършващи дейности по пожарна безопасност в обекти и/или експлоатация на уреди и съоръжения, свързани с пожарната безопасност;
7. разрешителна и контролна дейност на продукти за пожарогасене по отношение на тяхната гасителна ефективност;
8. неотложни аварийно-възстановителни работи, оперативна защита при наводнения и операции по издирване и спасяване;
9. химическа, биологическа и радиационна защита при инциденти и аварии, свързани с опасни вещества и материали, и овладяване на екологични инциденти;
10. ранно предупреждение и оповестяване при бедствия и при въздушна опасност на органите на изпълнителната власт и населението;
11. оперативно сътрудничество със структурите на Европейския съюз, НАТО и международни организации в областта на пожарната безопасност и защитата на населението, хуманитарната помощ, гражданско-военното аварийно планиране;
12. подпомагане дейността на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет;
13. методическа и експертна помощ по защита при бедствия на териториалните органи на изпълнителната власт;
14. защита на населението при обявяване на режим „положение на война“, „военно положение“ или „извънредно положение“ в съответствие с разпоредбите на Женевските конвенции от 12 август 1949 г. и Допълнителните протоколи към Женевските конвенции от 1977 г.;
15. взаимодействие с компетентните органи по въпросите на готовността за работа при положение на война, при военно или извънредно положение;
16. информационно-аналитична дейност;
17. научно-приложна и експертна дейност.

При извършване на пожарогасителни и спасителни дейности и при неотложни аварийно-възстановителни работи за осигуряване на достъп до мястото на бедствието или произшествието, до изкуствени и естествени водоизточници органите за пожарна безопасност и защита на населението /съгл. чл. 124. от ЗМВР/ имат право:

1. да влизат в жилищни, производствени и други сгради и помещения на физически и юридически лица;
2. да разрушават сгради или части от тях, да разглобяват конструкции, да отстраняват, унищожават или повреждат имущество или насаждения, когато нямат друг начин за извършването на дейността;

3. да използват спасителни, пожарогасителни, транспортни, съобщителни и други технически средства - собственост на физически или юридически лица;
4. да привличат длъжностни лица и граждани за оказване на съдействие;
5. да изменят реда за движение в района, където се извършват пожарогасителни и спасителни дейности, както и неотложни аварийно-възстановителни работи до пристигането на съответните компетентни органи;
6. да използват безвъзмездно водоизточници и водопроводни мрежи за осигуряване на необходимите количества вода при бедствия, за гасене на пожари и при извънредни ситуации.

При бедствия, пожари и извънредни ситуации органите на държавната власт, на местното самоуправление, юридическите лица и гражданите са длъжни при поискване да предоставят на органите за пожарна безопасност и защита на населението собствени спасителни, пожарогасителни, превозни, съобщителни и други технически средства. За използването на тези средства на собствениците се заплаща обезщетение по ред, определен от министъра на вътрешните работи.

1.1.12. Подзаконовни нормативни актове касаещи защитата при бедствия

Основните подзаконовни нормативни актове са:

1. Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия (НСНРБ), разработена на основание чл. 6а, ал. 2, т. 1 от Закона за защита при бедствия и очертаваща визията за намаляване на риска от бедствия на територията на Република България. НСНРБ отчита международния подход за осигуряване на съгласуваност на политиките за намаляване на риска от бедствия, адаптиране към промените в климата и устойчиво развитие, съгласно Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015-2030, Парижкото споразумение за климата и Програмата за устойчиво развитие на ООН до 2030 година „Да преобразим нашия свят“.

2. Наредба за условията и реда за функциониране на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и за оповестяване при въздушна опасност, В сила от 09.03.2012 г., Приета с ПМС № 48 от 01.03.2012 г., Обн. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012 г., Изм. ДВ. бр.60 от 22 Юли 2014 г., Изм. и доп. ДВ. бр.61 от 2 Август 2019 г.

3. Наредба за условията и реда за провеждане на евакуация и разсредоточаване, Обн. - ДВ, бр. 103 от 28.12.2012 г., Приета с ПМС № 337 от 20.12.2012 г.

4. Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия, В сила от 02.11.2012 г., Приета с ПМС № 264 от 25.10.2012 г., Обн. ДВ. бр.84 от 2 Ноември 2012 г., изм. ДВ. бр.9 от 31 Януари 2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.44 от 10 Юни 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.

5. Наредба за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях, В сила от 23.10.2012 г., Приета с ПМС № 256 от 17.10.2012 г., Обн. ДВ. бр.81 от 23 Октомври 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 26 Февруари 2013 г., изм. ДВ. бр.27 от 5 Април 2016 г.

6. Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, В сила от 19.01.2016 г., Приета с ПМС № 2 от 11.01.2016 г., Обн. ДВ. бр.5 от 19 Януари 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018 г.

7. Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на личните предпазни средства, В сила от 21.04.2018 г., Приета с ПМС № 5 от 11.01.2018 г., Обн. ДВ. бр.6 от 16 Януари 2018 г.

8. Наредба за реда за установяването и означаването на европейски критични инфраструктури в Република България и мерките за тяхната защита, Приета с ПМС № 38 от 18.02.2013 г., Обн. ДВ. бр.19 от 26 Февруари 2013 г.

9. Наредба за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария, В сила от 29.11.2011 г., Приета с ПМС № 313 от 22.11.2011 г., Обн. ДВ. бр.94 от 29 Ноември 2011 г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.

10. Наредба за реда за създаване, съхраняване, обновяване, поддържане, предоставяне и отчитане на запасите от индивидуални средства за защита, В сила от 20.01.2009 г., Приета с ПМС № 3 от 10.01.2009 г., Обн. ДВ. бр.5 от 20 Януари 2009 г., изм. ДВ. бр.5 от 19 Януари 2010 г., изм. ДВ. бр.7 от 21 Януари 2011 г., изм. ДВ. бр.16 от 19 Февруари 2013 г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015 г.

12. Правилник за организацията и дейността на междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към министерския съвет, В сила от 13.04.2010 г., приет с ПМС № 58 от 06.04.2010 г., обн. дв. бр.28 от 13 април 2010 г., изм. дв. бр.7 от 21 януари 2011г., изм. и доп. дв. бр.32 от 24 април 2012 г., изм. и доп. дв. бр.75 от 2 октомври 2012 г., изм. дв. бр.62 от 12 юли 2013 г., изм. и доп. дв. бр.25 от 18 март 2014 г., изм. дв. бр.60 от 22 юли 2014 г., изм. и доп. дв. бр.102 от 12 декември 2014 г., изм. дв. бр.8 от 30 януари 2015 г., изм. и доп. дв. бр.22 от 22 март 2016 г., изм. ДВ. бр.40 от 27 май 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 2 декември 2016 г.

13. Инstrukция № 8121з-915 за условията и реда за осъществяване на оперативна защита при наводнения, Обн. в ДВ 101 от 09.12.2014 г.

14. Инstrukция № 8121з-914 от 01 декември 2014 г. за условията и реда за осъществяване на неотложни аварийно-възстановителни работи.

15. Инstrukция № 8121з-955 от 8 декември 2014 г. за условията и реда за осъществяване на операции по издирване и спасяване.

16. Инstrukция № 8121з-33 от 10 януари 2019 г. за условията и реда за осъществяване на водолазна дейност от полицейските органи и органите за пожарна безопасност и защита на населението в министерството на вътрешните работи, в сила от 25.01.2019 г., издадена от министъра на вътрешните работи. Обн. ДВ. бр.8 от 25 януари 2019 г.

17. Инstrukция № 2 от 5 Юли 2004 г. за подготовката и обучението на децата, педагогическия, административния и помощен персонал в детските градини за безопасно поведение при бедствия, аварии, катастрофи и пожари.

18. Инstrukция № 8121з-953 от 8 декември 2014 г. за условията и реда за осъществяване на химическа, биологическа и радиационна защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации.

1.1.13. **Нормативни актове касаещи защитата при бедствия в община Добричка**

1. Заповед №РкД-20-109/02.09.2016 г. на Областния управител на област Добрич, на основание чл. 32, ал. 1 от Закона за администрацията във връзка с чл. 64а, ал. 1,

ал. 2 и ал. 7 от Закона за защита при бедствия, с цел подобряване на координацията и взаимодействието между организациите и ведомствата на територията на област Добрич за създаване на „Областен съвет за намаляване на риска от бедствия“.

2. Заповед № РкД-20-140/05.10.2018 г. на Областния управител на област Добрич, на основание чл. 32, ал. 1 от Закона за администрацията във връзка с чл. 64а, ал. 1, ал. 2 и ал. 7 от Закона за защита при бедствия, с цел подобряване на координацията и взаимодействието между организациите и ведомствата на територията на област Добрич за актуализиране състава на „Областния съвет за намаляване на риска от бедствия“.

3. Заповед № РД-11-10-08/12.01.2019 г. на Областния управител на област Добрич, на основание чл. 32, ал. 1 и чл. 31, ал. 1, т. 9 от Закона за администрацията във връзка с чл. 64, ал. 1, т. 1 и т. 10 от Закона за защита при бедствия и съгласно необходимостта от подготовка на областта за работа през 2019 г. за сформирание „Щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия“.

4. Заповед № ОКД-14-02-3/29.10.2019г. на Областния управител на област Добрич, на основание чл. 32, ал. 1 и чл. 31, ал. 1, т. 9 от Закона за администрацията във връзка с чл. 64, ал. 1, т. 1 и т. 10 от Закона за защита при бедствия и съгласно необходимостта от подготовка на областта за работа през 2019 г. за актуализиране на „Щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия“.

5. Заповед № 33 на кмета на община Добричка, за създаването на Общинския щаб за изпълнение на плана за защита при бедствия от 14.01.2020 година.

6. Заповед № 104 на кмета на община Добричка, за създаването на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия от 03.02.2020 година.

7. Заповед № 195 на кмета на община Добричка, за определяне на отговорниците по населени места за работа при тежки зимни условия и при бедствия от 04.03.2020 г.

1.2. Събиране на информация и анализ на наличните документи, свързани със защитата на населението в Р. РУМЪНИЯ

1.2.1. Относно извънредните ситуации

1. Извънредната наредба на правителството № 21/2004 на Националната система за управление на извънредните ситуации, одобрен с изменения и изпълнения на Закон № 15/2005.

2. Решение на правителството на Румъния № 1491/09.09.2004 г. за одобряване на рамков регламент относно организационната структура, задълженията, функционирането и оборудването на работните комисии и центровете за извънредни ситуации.

3. Правителствена наредба № 2288/2004 г. за одобряване на разпределението на основните функции за подкрепа, осигурени от министерствата, другите централни държавни органи и неправителствени организации в областта на превенцията и управлението на извънредни ситуации.

4. Закон № 481/2004 за гражданска защита, с последващи изменения и допълнения. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 1259 от 10 април 2006 г. за одобряване на норми за организиране и обезпечаване на дейността за предупреждение и оповестяване в ситуации на гражданската защита.

5. Правителствена наредба № 642/2005 за одобряване на критериите за класификация на административно-териториалните единици, обществени институции и на икономическите субекти от гледна точка на гражданската защита в зависимост от вида на специфични рискове.

6. Правителствена наредба № 501/2005 за одобряване на критерии за осигуряването на средства за индивидуална защита на гражданите.

7. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 1184 от 6 април 2006 г. за одобряване на норми за организиране и обезпечаване на дейността на евакуация при аварийни ситуации.

1.2.2. Относно природните рискове

1. Правителствена наредба № 2288/2004 г. за одобряване на разпределението на основните функции за подкрепа, осигурени от министерствата, другите централни държавни органи и неправителствени организации в областта на превенцията и управлението на извънредни ситуации.

2. Правителствена наредба № 1.85/2005 г. за одобряване на Национална стратегия за управление на риска при наводнения.

3. Обща заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи и министъра на околната среда и управление на водите № 638/420/2005 за одобрение на Наредбата за управление на извънредни ситуации, причинени от наводнения, опасни метеорологични явления, инциденти в хидротехнически съоръжения и инцидентни замърсявания.

4. Обща заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи и министъра на околната среда и управление на водите № 1995/1160/2006 за одобрение на Наредбата за предотвратяване и управление на извънредни ситуации при риск от земетресение и/или свлачища.

5. Ръководство на областния управител и кмета за управление на извънредни ситуации в случай на наводнение.

1.2.3. Относно технологичните рискове

1. Правителствена наредба № 95/2003 г. за контрол на дейности, представляващи опасност от големи аварии с опасни вещества.

2. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 647/2005 за одобряване на методологични норми за разработване на аварийни планове при случай на произшествия с опасни вещества.

3. Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 142/2004 за одобряване на процедурата за оценка на доклада за сигурност по отношение на опасните дейности, които причиняват големи аварии с опасни вещества.

4. Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 1084/2003 относно одобряване на процедурите за оповестяване на дейностите, свързани с причинени аварии с опасни вещества.

5. Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 251/2005 относно организацията и функционирането на рискови щабове по отношение на контрола на дейностите, представляващи опасност от големи аварии с опасни вещества.

6. Заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 1299/2005 г. за одобряване на процедурата за инспекция.

7. Обща заповед на министъра на земеделието, горите, водите и околната среда № 2/211/118/2004 за одобряване на реда за регулиране и контрол на транспортирането на отпадъците на румънска територия.

8. Закон № 6/1991 Присъединяване на Румъния към Конвенцията на базата на контрола на превоза на опасни отпадъци.

1.2.4. Относно ядрени рискове

1. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 684/2005 за одобряване на методически норми за планирането, подготовката и намесата в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка.

2. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 683/2005 за одобряване на генериране процедури за събиране на данни и валидиране на отговор по време на радиационна авария.

3. Заповед CNCAN № 242 за одобряване на републиканските норми за сигурност на планирането, подготовката и намесата в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка.

1.2.5. Относно защитата при пожари

1. Закон № И307/2006 г. за борба срещу пожар, с последващи изменения и изпълнения.

2. Решение на правителството № 622/2004 г. за създаване на условия за навлизане на пазара на строителните продукти, с последващи изменения и изпълнения (транспонира с директивата за строителните продукти 89/106/ЕИО).

3. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 1474/2006 г. за одобряване на регламента по отношение на планирането, организацията, подготовката и провеждането на дейността по предотвратяване на аварийни ситуации.

4. Заповед на министъра на администрацията и вътрешните работи № 163/2006 за одобряване на общи норми за борба срещу пожар.

1.3. Ангажименти на Р. Румъния и Р. България по международни споразумения и хармонизацията на българското със законодателството на ЕС, с акцент на механизма за Гражданска защита на ЕС и фонд „Солидарност“ за подпомагане на пострадалите общини

1.3.1. Необходимост от повишаване на способностите на ЕС

Изправени сме пред големи предизвикателства – в рамките на и извън ЕС.

Големи бедствия – природни, причинени от човека или комбинация от двете – като цунамито в Индийския океан през 2004 г., войната в Ливан през 2006 г., епизодичното замърсяване на морските басейни в трети страни или неотдашните горски пожари и наводненията в Европа през лятото на 2007 г., доведоха до повече призови за повишаване на ефективността на съществуващата способност на ЕС за отговор при бедствия. В допълнение, броят на бедствията, свързани с изменението на климата, става все по-голям. Това ще окаже влияние и на съседните на Съюза държави.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Европейските граждани очакват Съюза да защитава техния живот и имущество в ЕС, като в същото време осигурява ефективна помощ при бедствия в други части на света като важен израз на европейска солидарност. Организации, вариращи от ООН до НПО и партньори на ЕС от трети страни, имат големи очаквания по отношение на ролята, която ЕС може да има при подпомагането при бедствия. Европейският парламент, а така също и Европейският съвет от декември 2007 г., приканиха Съвета и Комисията да използват по най-добър начин Механизма на Общността за сътрудничество в областта на гражданската защита, заедно с Финансовия инструмент за гражданска защита, за да подпомогнат справянето със сериозни непредвидени ситуации в бъдеще и да засилят още повече сътрудничеството с и между държавите-членки. Също така, през декември 2007 г. Европейският парламент и Европейският съвет подписаха Европейски консенсус за хуманитарната помощ, който представлява цялостна рамка за подобряване на предоставянето на хуманитарна помощ на равнището на ЕС. В резолюцията си относно Консенсуса на ЕС за хуманитарната помощ Европейският парламент призова към сериозен ангажимент на ЕС за адекватно оказване на хуманитарна помощ, съпроводено с адекватна предвидимост и гъвкавост на финансирането, чрез адекватни предварителни годишни бюджетни разпоредби.

Предизвикателствата в и извън ЕС често са сходни. Днешните бедствия често имат трансграничен характер и изискват многостранен и съгласуван отговор. В същото време границите между вътрешните и външните бедствия непрекъснато се размиват: цунамито в Индийския океан засегна както европейските туристи, така и местното население; наводненията и пожарите засегнаха както държавите-членки на ЕС, така и съседните държави; а епидемиите могат да се разпространяват от един континент на друг, европейските граждани трябва да бъдат евакуирани от районите на криза и др. Често същите инструменти - и по-специално средствата за гражданска защита - се използват от Общността и държавите-членки в отговор на едни и същи потребности в рамките на Съюза и извън границите на ЕС или като самостоятелен принос в отговор на бедствие, или като допълнение към хуманитарната помощ. При всеки отговор на ЕС на дадено бедствие трябва да се използват най-подходящите налични компоненти въз основа на потребностите. В допълнение е необходимо да бъдат взети предвид аспекти като бързина, ефективност и икономическа целесъобразност.

Сложността и обхватът на тези многостранни предизвикателства изискват цялостен подход от страна на ЕС към съвкупността, състояща се от оценка на риска от бедствия, предвиждане, превенция, подготовка и намаляване на бедствието (*преди и след бедствието*), обединявайки различните политики, инструменти и служби, с които разполагат Общността и държавите-членки, работейки в екип. Това спомага за балансиране на националната отговорност и европейската солидарност. Съществуващите връзки между гражданската защита и политиките за опазване на околната среда трябва да бъдат засилени, за да се използват максимално превантивните мерки, включени в законодателството в областта на околната среда, както и да се гарантира интегриран подход на ЕС за превенция и намаляване на бедствието. В допълнение, загрижеността за ефективността на разходите и ограниченията на ресурсите изискват управляван, координиран и интегриран отговор.

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“ (ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Когато предоставя помощ на хора, засегнати от бедствия извън границите на ЕС, отговорът му трябва да бъде неделима част от цялостния международен отговор.

1.3.2. Към по-добър отговор на ЕС при бедствия. Постепенно изграждане на по-добра координация

В сферата на отговора при бедствия процесите на вземане на решения варират от една политика или инструмент до друг и така определят дали тези способности могат да бъдат мобилизирани в или извън ЕС.

Европейската комисия отговаря за широка гама инструменти за отговор, заедно с механизмите за предупреждение и координация:

- Тя ръководи много системи за бързо предупреждение (Rapid Alert Systems – RAS), за да осигури незабавен и ефикасен отговор на специфични бедствия в различните сектори, вариращи от биохимически атаки до заразни епидемични болести и заразни болести по животните, нефтени разливи или замърсяване на морските басейни до защита на важна инфраструктура.

- Взема решенията за хуманитарна помощ от страна на Общността (чрез ГД „Хуманитарна помощ“). Комисията е осигурявала хуманитарна помощ, подпомагала е и е защитавала жертвите на конфликти или бедствия в трети страни, а също така е сериозно ангажирана с подготовката за бедствия.

- Тя улеснява и координира използването от държавите-членки на средствата за гражданска защита чрез Механизма за гражданска защита на Общността, създаден през 2001 г., за да отговори на бедствията, случващи се в рамките на и извън ЕС.

- Инструментът за стабилност предвижда „изключителни мерки за подпомагане“, за да предостави възможност за своевременен отговор при бедствия в допълнение на политическите кризи.

- Различните географски инструменти за външна помощ също разполагат с резерви за непредвидени ситуации, които могат да бъдат мобилизирани при някои обстоятелства и като се следват специфични процедури за вземане на решения за краткосрочни и средносрочни мерки за отговор при бедствие.

- Останалите инструменти, с които разполагат ЕС и държавите-членки, включват Европейския фонд за регионално развитие (ERDF), фонда „Солидарност“ на ЕС (EUSF), фондовете, предоставени за развитие на селските райони, Финансовия инструмент за гражданска защита (CPFI) и програмата „LIFE+“. Фондът „Солидарност“ на ЕС може да облекчи финансовите тежести на държавите-членки или страните, участващи в преговори за присъединяване към ЕС, които са засегнати от големи природни бедствия, чрез рефинансиране на направените от публичните органи разходи за извънредни операции. Европейският фонд за регионално развитие може да съфинансира подготовката и прилагането на мерките за превенция и справяне с природните рискове, както и мерките за реконструкция след природните бедствия. Фондовете за развитие на селските райони, Финансовият инструмент за гражданска защита и програмата „LIFE+“ могат да се използват от държавите-членки за финансиране на мерките за превенция на бедствия.

- През юни 2006 г. Комисията разработи механизъм за вътрешна координация (*познат под името „ARGUS“*), който да ѝ помогне за ефективен отговор на

многостранни бедствия и кризи от нейната компетенция, а така също да ѝ даде възможност за активен принос в рамките на Договореностите на ЕС за координиране на криза (ССА).

- Платформата за управление на кризи, разработена от ГД „Външни отношения“, създадена след цунамито през 2004 г., спомага за политическата координация между Комисията и държавите-членки по време на външни кризи.

Тясното сътрудничество и координацията с Председателството на Съвета, държавите-членки и Генералния секретариат на Съвета, и по-специално относно консулското сътрудничество, използването на военните средства и способностите на държавите-членки на ЕС за отговор на бедствия трябва винаги да бъдат гарантирани. Председателството отговаря за (1) оценка на това дали операция на ЕС по гражданска защита извън ЕС попада или не попада в рамките на разпоредбите за управление на криза, които са част от договорите, преди да е активиран механизмът от Комисията, и (2) осигуряване на политическа координация на европейските операции за гражданска защита в трети страни.

Неотдавна бяха направени усилия за подобряване на координацията на инструментите за отговор при бедствие:

- Вследствие на предложение на Комисията, представено през 2005 г., и на доклада на Мишел Барние от май 2006 г. за създаване на Европейски сили за гражданска защита, Съветът прие преработена законодателна рамка, възлагаща нови задачи на Комисията в областта на гражданската защита. В допълнение, Комисията направи преглед на своите механизми за вътрешна координация.

- Европейският консенсус за хуманитарната помощ, приет от държавите-членки, Европейския парламент и Комисията през декември 2007 г., е първият документ, който съдържа ясна декларация на ЕС за общите цели и принципи, които са в основата на хуманитарната помощ на ЕС. Той подчертава необходимостта от засилване на координацията между отговорите на Общността и държавите-членки на големи бедствия и в областта на политиките за хуманитарна помощ.

- Делегациите на ЕС в трети страни са се реорганизирали, за да могат да вземат пълно участие в случай на бедствия. Например, като пилотна фаза, шест делегации ще се специализират в отговор на бедствия, а всяка от 130-те делегации по света има „кореспондент за случаи на криза“, който да осъществява контакт на местно ниво при бедствия и политически кризи с централата на Комисията, съседните делегации на ЕС и партньорите на място.

- През 2007 г. Комисията прие План за действие за консулска защита, целящ прилагане на практика на принципа от член 20 от Договора за създаване на ЕО, според който всеки гражданин на Съюза, намиращ се на територията на трета страна, където държавата-членка, чийто гражданин е той, няма представителство, има право на защита от дипломатическите или консулските и представителства на всяка от държавите-членки при същите условия като гражданите на тази държава. Този план предлага серия от действия за повишаване на осведомеността, разширяване на обхвата на консулската защита и засилване на консулското сътрудничество между държавите-членки.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- Комисията работи за повишаване на ролята си в процеса на сътрудничество с държавите-членки, ООН и другите международни участници (напр. чрез разработването на методологии за Оценка на щетите и потребностите след криза (PDNA) за сценарии за преодоляване на бедствия) и като предоставя подкрепа за способността за отговор на основни хуманитарни организации, като ООН и Червения кръст, за смяна на местоположението на стоки за хуманитарно подпомагане, които могат да бъдат бързо и икономически целесъобразно използвани в случай на бедствия.

Все още съществува необходимост от по-добро съгласуване, ефективност и видимост за постигане на целта за по-интегрирана способност на ЕС за отговор при бедствия:

- Комисията е ангажирана с повишаване на ефективността на своята дейност в сътрудничество с държавите-членки, международните, националните и местните участници, и по-специално чрез обединяване и по-добра координация на подготовката, оценка на потребностите.

- По-специално за природни бедствия от по-голям мащаб, „хоризонталната“ координация между Комисията, Председателството на Съвета, държавите-членки и Върховния представител/Генералния секретар би могла да бъде още по-оптимизирана както в Брюксел, така и на място, за кризи, включващи едновременно инструменти на Общността и инструменти на ОВППС. Биха могли да се направят подобрения в обмена на фактологичната информация в реално време и в аналитичните доклади на всички етапи (планиране, координиране на намесите и обмен на най-добри практики, подкрепени със съответната техническа инфраструктура), както и би могло да се включи създаване на съвместни екипи за планиране и на съвместни оперативни екипи там, където е осъществимо. Необходимо е предварително да се определят различни и по-многогранны сценарии, така че да могат да се разработят постоянни оперативни процедури за всяка основна категория бедствия и за всеки географски район, като по този начин се насърчи действителното планиране за извънредни ситуации на равнището на ЕС. По-доброто планиране за извънредни ситуации ще улесни бързата намеса, като в същото време ще даде възможност за извършване на корекции по време на интензивната фаза на бедствието.

- Необходимо е съществуващите ресурси да бъдат обединени по-ефективно между инструментите на равнището на ЕС и инструментите на държавите-членки, както и между ЕС/инструменти на Общността. Съществува необходимост от подобряване на „вертикалната“ координация между ЕС и държавите-членки. Тази координация трябва да бъде оптимизирана, тъй като различията в съответните мандати на различните държави-членки и хуманитарните служби/агенции влияят на отговора на Комисията.

1.3.3. Засилване на Механизма за гражданска защита на Общността

В сферата на гражданската защита Комисията предлага повишаване на способността на ЕС и на Комисията чрез следните мерки:

- Изграждане на Център за мониторинг и информация, който да служи за оперативен център за европейска намеса за гражданска защита.

Това налага качествена промяна от споделяне на информация/реагиране на непредвидени ситуации към проактивно предвиждане/мониторинг на непредвидените

ситуации в реално време и оперативен ангажимент/координация. Това включва системи за ранно оповестяване, изготвяне на оценки на потребностите, определяне на съответстващите ресурси и предоставяне на технически съвет на държавите-членки относно ресурсите за отговор; разработване на сценарии, на стандартни оперативни процедури и на оценки въз основа на извлечените поуки; прилагане на компетенциите на Комисията за обединяване на наличния транспорт и осигуряване на съвместно финансиране за транспорта; увеличаване на дейностите за подготовка и практическо проиграване за държавите-членки и другите експерти; и подпомагане на държавите-членки за създаване на общи ресурси. Това включва също така използване на способности за мониторинг като разработените в рамките на инициативата за Глобален мониторинг на околната среда и сигурност (GMES) или средства като европейската спътникова система за навигация „Галилео“.

- Повишаване на европейската способност за отговор за гражданска защита.

След бедствията, които сполетяха държавите-членки през лятото на 2007 г., Европейският парламент призова към създаване на европейски сили за гражданска защита, а Съветът възложи на Комисията да направи предложения за отговор при бедствия. С изключение на замърсяване на морските басейни, където Европейската агенция за морска безопасност държи кораби на ЕС на разположение в отговор на замърсяване за допълване на националните ресурси по искане на засегнатите държави, отговорът на други видове бедствия като наводнения и горски пожари, които са най-честите бедствия, сполетяващи държавите-членки, понастоящем може да бъде осигурен единствено от националните ресурси. Трябва да се посочат пропуските по отношение на ресурсите за отговор, както и да се оценят вариантите за тяхното преодоляване, включително разработване на резервни ресурси, които да са на разположение за европейските операции в областта на гражданската защита. Те биха могли да се опират на два основни компонента - модули в режим на готовност и допълнителни европейски ресурси, като в същото време се избегне дублирането със съществуващите способности за отговор. Средствата, осигурени под формата на пилотен проект и подготвително действие от Европейския парламент в бюджета за 2008 г., ще се използват за тестване на такива договорености.

1.3.4. Увеличаване на европейската хуманитарна помощ

Европейският консенсус за хуманитарната помощ е цялостна рамка за увеличаване на доставката на хуманитарна помощ.

В сферата на хуманитарната помощ, Комисията предлага повишаване на способността на ЕС и на Комисията чрез следните мерки:

Консенсусът предвижда *inter alia* определяне на съществуващите пропуски относно доставката на равнището на ЕС и на международно равнище, чрез изследване, което представя „карта“ на състоянието на логистичната способност, включително складовите наличности, снабдяването и транспорта до района на крайно предназначение на хуманитарните стоки с цел определяне на потенциалните пропуски за отговор. Като втори етап е необходимо да се предприеме инициатива за преодоляване на потенциалните пропуски. Изследването ще служи за предоставяне на ясни насоки относно това кое от различните налични средства е най-добре

позиционирано, най-подходящо и икономически най-целесъобразно и следователно трябва да бъде използвано в даден контекст.

По-нататъшно повишаване на способността за бърза оценка и отговор на място чрез местните офиси на ГД „Хуманитарна помощ“ (ЕЧНО) и местните експерти. Шестте регионални офиси на ГД „Хуманитарна помощ“ се попълват постепенно с персонал от многосекторни екипи от експерти, които може да бъдат развърнати незабавно в случай на внезапно връхлетели бедствия. С тази „способност за реагиране“ може да се направи бърза оценка на място на потребностите, за да се насочи хуманитарната помощ на донорите и да се допринесе за ранна координация на място между различните представени организации за подпомагане.

Предвид нарастващото разнообразие на участниците в глобалния отговор при криза и предвид осигуряването на възможност за използване на всички налични инструменти за отговор при бедствия в трети страни, Комисията ще започне диалог с тези участници относно принципите на хуманитарната помощ.

Повишавайки глобалната способност за отговор, комисията ще продължи подкрепата си за способността за отговор на основни хуманитарни организации като ООН и Червения кръст за тяхното препозициониране на стоки за хуманитарно подпомагане, които могат да бъдат използвани бързо и икономически целесъобразно в случай на бедствия.

Други инициативи включват разработване на местни способности за отговор при хуманитарни кризи; подкрепа за реформата, предприета под ръководството на ООН, и разработване и разпространение на международното хуманитарно право (IHL), както и на хуманитарните принципи, сред институциите на ЕС и другите участници.

1.3.5. Изграждане на способност в рамките на политиките и инструментите на Общността

В допълнение към укрепването на Механизма на Общността за гражданската защита и прилагането на Европейския консенсус за хуманитарната помощ може да се разглежда допълнителен пакет от мерки:

- Създаване на европейска мрежа за подготовка за отговор при бедствия.

Високите стандарти за подготовка, изискването за самодостатъчност и оперативна съвместимост изискват повишаване на подготовката на европейско равнище. Това може да се осъществи най-добре чрез структурирана мрежа, изградена на опита на държавите-членки и научните знания, придобити на национално и европейско равнище по пътя на изследователските проекти по Рамковата програма, третиращи въпросите, свързани с природни бедствия и катастрофи. Една мрежа за подготовка за отговор при бедствие би могла да свърже съществуващите центрове на компетенция в държавите-членки и да предложи широк спектър от дейности, включващи курсове за подготовка, практически проигравания и обмяна на експерти. Мрежата за подготовка би могла да разработи одобрена програма, която да се предостави чрез мрежа от избрани центрове на компетенция, да определи стандарти за качество и да проучи общите моменти в рамките на различните програми за подготовка. По-специално, прилагайки принципа на допълняемост на областта на гражданската защита и областта на хуманитарната помощ, мрежата за подготовка би могла също така да развие експертния потенциал в сектори като логистика,

комуникация при кризи, снабдяване с вода, с храна, здравеопазване, обществено здраве, закрила и подслон, опирайки се на наличната способност чрез Мрежата за хуманитарно подпомагане (НОНА), академичните хуманитарни програми в държавите-членки и опирайки се на друг опит с мрежи за подготовка като Европейската група за подготовка (EGT).

- Подобрени мерки за подготовка за бедствия, системи за ранно оповестяване и използване на единен европейски номер за спешни повиквания „112“.

Комисията подготвя инициативи за превенция на бедствия както в рамките на ЕС, така и в трети страни. За повечето от големите природни катастрофи в Европа съществуват системи за ранно оповестяване, но липсата на системи от този вид за цунами в Средиземноморието е значителен пропуск. Системите за ранно оповестяване могат да ползват и наличната информация, предоставена от гражданите чрез системата за спешни повиквания, именно чрез единния европейски номер за спешни повиквания „112“. В допълнение, европейският обмен на опит за организиране и осигуряване на отговор при непредвидени ситуации ще спомогне за подобряване на управлението на системата за спешни повиквания на телефон 112. Липсата на общи сигнали и протоколи за предупреждение също е основна грижа с оглед на нарастващата мобилност на гражданите в рамките на Европа и трети страни. Увеличаването на използването на широколентовите и мобилните комуникации за услуги, свързани с обществена защита и подпомагане при бедствия, както и възможността за оперативна съвместимост в рамките на ЕС, също трябва да се имат предвид.

- Подготовка за бедствия в трети страни.

Повечето природни бедствия не пораждаат необходимост от международен отговор при бедствия. Когато бъде иницииран международен отговор, често пъти той отнема 12-72 часа преди външното подпомагане да достигне обекта на бедствие. По тези причини е важно да има на място активно експертно присъствие, което да гарантира, че уязвимите общности и местните власти в застрашените от бедствия държави имат способност за осигуряване на незабавен отговор. Подготовката за бедствия е от изключително значение, тъй като изменението на климата ще продължи да влияе на времевите модели и ще продължи да води до увеличаване на броя на природните бедствия - и по-специално онези бедствия, които се разразяват неочаквано и засягат уязвимото население. Комисията ще предложи Стратегия на ЕС за намаляване на риска от бедствия в развиващите се страни, която, *inter alia*, ще осигури стратегическа рамка за постепенно повишаване на подкрепата за създаване на способности за подготовка за бедствия в трети страни, изправени пред високи нива на риск. Трябва да се търсят по-тесни отношения със страните-кандидатки, потенциалните страни-кандидатки и страните, обхванати от Европейската политика за добросъседство.

1.3.6. План за действие

В съответствие със стъпките, посочени по-горе, които възнамерява да предприеме, Комисията предлага до края на 2008 г. да бъдат разгледани и/или приложени следните действия (освен ако не е посочено друго):

Към по-добро междуинституционално сътрудничество.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Предлага се Комисията, Съветът и държавите-членки, в рамките на техните съответни компетенции, да:

- определят многостранни сценарии за операции за подпомагане при бедствия в и извън ЕС за всяка основна категория бедствия и за всеки основен географски район;
- стартират изследване за глобална логистична способност за отговор при бедствия, гарантираща тясна връзка със съответната дейност в областта на международната хуманитарна помощ и с определянето на пропуски в рамките на ресурсите за отговор при бедствие в областта на европейската гражданска защита. При необходимост ще се положат усилия за обхващане на съществуващите пропуски, така че да се достигне до протоколи за планиране на извънредни ситуации на равнището на ЕС, като се използват най-подходящите инструменти, както и за установяване на стандартни оперативни процедури за отговор на Комисията при бедствия в и извън ЕС. Този вид по-добро планиране ще улесни бързата намеса, като в същото време ще даде възможност за извършване на корекции по време на интензивната фаза на непредвидената ситуация;
- осигурят тясна връзка между картирането на логистичната способност, което е в процес на осъществяване в областта на международната хуманитарна помощ, и процеса на определяне на пропуски в рамките на ресурсите за отговор при бедствия, който предстои да бъде стартиран в областта на европейската гражданска защита. Където е необходимо ще се направят усилия, за да се обхванат съществуващите пропуски;
- където е необходимо да развърнат съвместни екипи за планиране и съвместни оперативни екипи за справяне с конкретните бедствия, включващи както инструменти на Общността, така и действия на Съвета, и които ще се опират за фазата на оценка на съвместна методология на ЕС, ООН и Световната банка за оценка на потребностите след бедствието;
- разработват възможности за обмен на фактологична информация и аналитични доклади (които трябва да бъдат подкрепени от съответната техническа инфраструктура) и средства за запознаване с обстановката;
- продължават инвестициите в научноизследователски и пилотни проекти в областта на информационните и комуникационните технологии за усъвършенстване на системите за отговор и оповестяване на бедствия и непредвидени ситуации.

Европейската способност за хуманитарна помощ трябва да бъде повишена.

За тази цел Комисията ще:

- стартира изследване, което представя „карта“ на състоянието на логистичната способност, включително на складовите наличности, на снабдяването и транспорта до района на крайно предназначение на хуманитарните стоки, с цел определяне на потенциалните пропуски за отговор. Като втори етап е необходимо да бъдат предприети инициативи за преодоляване на потенциалните пропуски;
- осигури цялостна програма за изграждане на способност с цел продължаване на разработването на способности в режим на изчакване както за ООН, така и за Червения кръст;

- приложи незабавно призива от Консенсуса за по-добра оперативна координация на хуманитарната помощ на ЕС, например чрез своевременно разпространение на докладите на ГД „Хуманитарна помощ“ за състоянието, изготвени от експертите на място до координационните центрове в държавите-членки на ЕС, както в столиците, така и на място;

- доразработи, заедно с участниците в разработването, стратегическата рамка за инициативи за подготовка за бедствия, насочена към повишаване на местните способности в застрашените от бедствия държави.

Европейската гражданска защита трябва да бъде подобрена.

За тази цел Комисията ще:

- трансформира Центъра за мониторинг и информация в Оперативен център за европейска намеса за гражданска защита;

- определи пропуските в ресурсите за отговор при бедствия и когато бъдат установени пропуски, ще представя предложения за повишаване на европейската способност за отговор за гражданска защита въз основа на два компонента:

- ✓ доброволно обединяване на основните модули за гражданска защита, които са в режим на изчакване, за да са на разположение за развързване по всяко време;
- ✓ допълнителни резервни способности, предназначени да допълнят националния отговор при големи бедствия, като горски пожари и наводнения.

Повишаване на способността в рамките на политиките и инструментите на Общността.

За тази цел Комисията ще:

- представи предложения за създаване на Европейска мрежа за подготовка за отговор при бедствия, изградена въз основа на опита, придобит чрез Механизма за гражданска защита на Общността и въз основа на обединяването на съществуващите инициативи за подготовка;

- финализира предложенията за европейски интегриран подход за превенция на природни бедствия и за стратегия на ЕС за намаляване на риска от бедствия в развиващите се страни;

- подпомага държавите-членки да разработят общи сигнали за ранно оповестяване. По-специално, Комисията насърчава държавите-членки да увеличат усилията си за създаване на система за ранно оповестяване на цунами;

- увеличи предоставената информация в подкрепа на етапите на подготовка, ранно оповестяване, реагиране и възстановяване при бедствие, включително чрез инициативата за Глобален мониторинг на околната среда и сигурността (GMES);

- разглежда възможността за запазване на определена широчина на честотната лента за комуникации при непредвидени ситуации.

Подходящи институционални участници.

А) Р. РУМЪНИЯ:

- Правителството на Румъния;
- Министерството на националната отбрана;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- Министерството на вътрешните работи - чрез Инспектората за извънредни ситуации - на окръг Кълъраш;
- Главната инспекция за извънредни ситуации;
- Министерството на околната среда и водите - ММГА;
- Националната администрация „Apele Române“- ANAR;
- Националният институт по хидрология и управление на водите - INHGA;
- Националната метеорологична администрация - ANM;
- Окръжните съвети, местните общински съвети, градовете, селата и местните съвети;
- Групата за техническа поддръжка в рамките на окръжния комитет;
- Оперативният център на Окръжния инспекторат за извънредни ситуации;
- Префектурата - окръг Кълъраш;
- Окръжният инспекторат за извънредни ситуации - на окръг Кълъраш;
- Системата за управление на водите - на окръг Кълъраш.

Б) Р. БЪЛГАРИЯ:

- Правителството на България;
- Министерството на вътрешните работи - Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“;
- Регионалните дирекции на Министерството на вътрешните работи;
- Червеният кръст в България;
- Центровете за спешна медицинска помощ;
- Нестопанските организации;
- Доброволческите формирования.

1.4. Използвани документи

1. Закон за защита при бедствия.
2. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
3. Национален план за защита при бедствия - 2010 г.
4. Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия - издадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет.
5. БДС ISO 31000: „Управление на риска - принципи и указания“.
6. БДС ISO 31010: „Управление на риска - методи за оценяване на риска“.
7. Статистическа информация от НСИ.

Глава 2: Анализ и оценка на рисковете от пожари, наводнения, снегонавяване, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии, вкл. радиационно изтичане, които могат да засегнат териториите на община Добричка и окръг Кълъраш. Прогнозиране на последиците от пожари, наводнения, снегонавяване, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии (вкл. с радиационно изтичане) върху населението, икономиката и околната среда. Категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии (вкл. радиационно изтичане), степени на уязвимост на критичната инфраструктура.

2.1. Идентификация на възможните рискове, описание, класификация

Съвременното общество се сблъсква постоянно с изключително разнообразие от рискове: природни рискове, професионални рискове, рискове, които влияят на здравето, рискове, които влошават околната среда и имат отрицателни последици за бъдещите поколения и др., чието въздействие е непрекъснато.

Едно от многото определения, дадени на риска, показва, че това е **заплаха, възможност за предизвикване на събитие, което ще причини щети**, характеризиращо се, от една страна, посредством **тежестта на последиците**, които произтичат от него, а от друга - чрез **вероятността за настъпването му**.

Трудно е да се определи степента на дадена заплаха, тъй като един и същ риск може да причини значително различни ефекти, в зависимост от условията, при които той възниква.

Анализът на риска предлага отговор на въпроса **„Какво може да се случи в определен контекст?“**. Рискът може да бъде оценен като функция на вероятността от причиняване на щети и вероятните последици, разбирани като мярка за размера от природната „заплаха“. Следователно анализът на риска представлява една опорна точка в процеса на вземане на решения когато става дума за предприемането на конкретни мерки, които трябва да доведат до ограничаване и смекчаване на риска (управление на риска). Понятието риск се състои от три елемента, те се отнасят до анализ на риска, оценка на риска и управление на риска.

- **Анализът на риска** представлява систематичен подход за характеризиране и, ако е възможно, количествено определяне на риска, от гледна точка на вероятността за настъпването му и размера на неговите последици.

- **Оценката на риска** представлява по-късен етап, при който се решава значимостта на приемливите рискове, като това се извършва от административните фактори въз основа на сравняването на предимствата и недостатъците, свързани с възможното събитие.

- **Управлението на риска** се отнася до прилагането на мерки и методи, за достигане на предложеното ниво на безопасност и защита в контекста на адаптирането към промените в околната среда.

Следователно, основата на ръководенето на управлението на природните рискове (тук се включват всички области от превенцията до управлението на щетите) се състои в изготвянето на анализ на риска, който да е колкото се може по-ясен, всеобхватен и подробен по отношение на управлението на рисковете от **пожари, наводнения, снегонавявания, земетресения и други природни бедствия, както и**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

производствени аварии, вкл. радиационно изтичане, които могат да засегнат териториите на община Добричка и окръг Кълъраш.

Възможно е рисковете да бъдат намалени чрез практически комбинации от мерки, съгласувани с мащаба на бедствието и степента на излагане и уязвимост на териториалната общност.

Необходимо е ясно разбиране на съществуващите и потенциалните рискове - пожари, наводнения, снегонавявания, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии, вкл. радиационно изтичане, които могат да засегнат териториите на община Добричка и окръг Кълъраш, за да бъдат установени превантивни мерки за тяхното намаляване, отнасящи се до подхода за управление на извънредни ситуации.

Местните жители/доброволци могат да бъдат мобилизирани за превантивни мерки и да съставят капацитета за отговор на общността, ако рисковете, с които те биха се сблъскали, са напълно оценени.

Целта на специализираното проучване в областта на управлението на извънредните ситуации в българо-румънския трансграничен регион /БРТР/ е да се даде възможност на властите и другите вземащи решения фактори да направят най-добрия възможен избор по отношение на:

- оценката и превенцията на риска;
- разполагането и големината на единиците за отговор при извънредни ситуации;
- създаването на концепция, изработката на планове за интервенция при извънредни ситуации, изработването на планове за сътрудничество за отговор при кризисни ситуации;
- разпределението на необходимите ресурси (*сили и средства за интервенция*).

Задачите на специализираното изследване са:

- създаване на единна рамка за действия по предотвратяването и управлението на рисковете, произтичащи от извънредните ситуации;
- разполагане и големина на единиците за отговор при извънредни ситуации;
- създаване на концепция, изработка на планове за интервенция и сътрудничество при извънредни ситуации;
- разпределение на необходимите ресурси (*сили и средства за интервенция*);
- психологическа помощ на хора/семејства от общността.

Не съществуват универсални решения, които да улесняват участието на всички вземащи решения фактори и на гражданското общество, когато става дума за вземане на решения относно управлението на кризисни ситуации.

От решаващо значение е да бъдат възприети практики, подходящи за обстоятелствата в даден социално-икономически контекст.

През повечето време ние не се замисляме за пожари, наводнения, снегонавявания, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии, вкл. радиационно изтичане, които могат да засегнат териториите на община Добричка и окръг Кълъраш, защото това са събития със сериозни и нежелани последици. Днес ние живеем в свят, в който благополучието, безопасността и дори

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

животът ни понякога са застрашени или поставени на изпитание от подобен вид събития, които не винаги можем да предвидим и които, въпреки еволюцията на науката и технологиите, можем само от части да контролираме.

Общото между тези събития и това, което знаем със сигурност, е, че независимо от това кога и къде се случват, те засягат, в различна продължителност и време, емоционалния баланс на всички засегнати.

Страх, гняв, срам, безсилие, болка, дълбока загриженост, ужас са само някои от възможните емоции, които хората, преживяли през подобни събития, изпитват, като често те не могат да се справят сами с тези чувства.

За да може възстановяването от такова травматично събитие да се случи при най-добрите условия, психологическата помощ, която хората получават, трябва да бъде научно обоснована, тоест такава, която да се позовава на методи, доказали своята валидност и ефективност в рамките на действията за ефективна подкрепа на пострадалите или оцелелите при бедствия.

2.2. Оценка на риска

2.2.1. Понятие за риск

На практика се използват различни дефиниции за риск, извлечени от международната литература. Сравненията показват, че различните дефиниции в крайна сметка имат един и същ смисъл. Те само добавят елементи към понятието риск.

Двете основни дефиниции са:

Риск = вероятност X въздействие

Риск = опасност X уязвимост

Важно е да се прави разлика между английските термини за **риск** (*risk*) и **опасност** (*hazard*), които в някои езици се превеждат с една и съща дума.

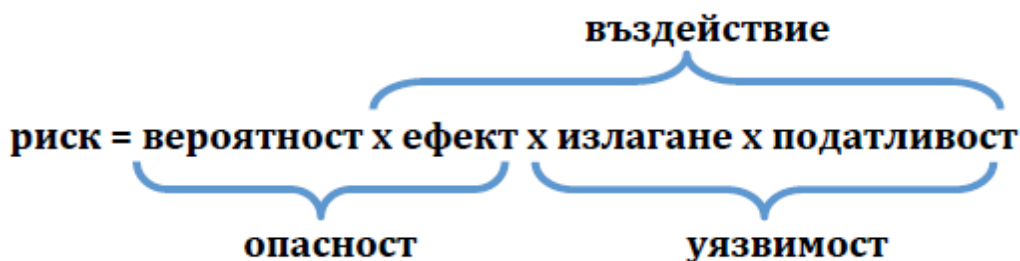
Ако се вземе предвид **второто определение**, разликата между **риск** и **опасност** е в уязвимостта на потърпевшите: потенциалната опасност включва само (*вероятния*) негативен ефект от даден инцидент (*бедствие или криза*). Степента на уязвимост на хората и околната среда при такъв ефект определя дали рискът е значителен.

Нека илюстрираме това: наводнението само по себе си може да бъде разгледано като **опасност**. Ако обаче възникне в ненаселен район, без икономическа и екологична стойност, то тогава казваме, че **няма**, или **има малък риск**.

Уязвимостта е съставно понятие, което включва *излагане и податливост*. Нека илюстрираме това: степента, на която сградите са уязвими към наводнения, зависи както от степента на излагане (*каква е височината на водата?*), така и от степента, в която сградите наистина са засегнати от вода (*от какъв материал и колко здраво са построени?*).

Разликата в двете дефиниции е в групирането на понятията.

Комбинирането на тези понятия създава следната сложна дефиниция:

Формулите са предназначени да се посочи, че рискът е *съставно понятие*, състоящо се от различни компоненти, но резултатите **НЕ трябва** просто да се умножават. Това би накарало политически или административни ръководители да стигнат до необосновани заключения, че вероятността и въздействието по дефиниция трябва да се вземат еднакво под внимание. Важно е, че в **оценката на рисковете**, както *вероятността*, така и *въздействието* се анализират и се преценяват отделно.

Всяка част от концепцията за риска е необходима за идентифициране на мерки за намаляване на риска.

Допълнителна причина за *отделното* анализиране на различните компоненти на понятието за риск е, че *всяка* от тях може да доведе до **различни** видове *мерки за защита*. Даден риск може да бъде намален чрез преодоляване на *елементите на възникване*, основния *ефект*, *излагане* и *податливост*. За всеки вид бедствие или криза е подходящо да се отчитат кои са най-определящите елементи на риска и съответно **къде се намират** най-големите *възможности за намаляването му*.

2.2.2. Намаляване на риска

Какво следва да се разбира под „намаляване на риска (mitigation) чрез понижаване вероятността и/или въздействието на бедствие и/или уязвимостта на обществото“. С други думи намаляването на риска включва всички форми за намаляване на риска за различните елементи на понятието риск. Разликата между управление на риска и управление на кризи не е абсолютна за опита на партньорите. Подготвителните мерки за специфични рискове (*очакване*), като например териториалното планиране за осигуряване на достъп до услуги за спешна помощ или възможности за евакуация, могат да бъдат интерпретирани като мерки с превантивен характер или намаляване на уязвимостта. Важен е изводът, че ранното включване на рисковете в териториалното устройство и планиране, често има най-основните възможности за смекчаване на последиците. От друга страна, успешната стратегия за намаляване на последиците често включва група мерки (*не само териториални/пространствени*).

Общото между *мерките* за управление на *риска* и управление на *кризи* е, че понякога ги наричаме „**многослойна безопасност**“, термин, който произлиза от обработващата промишленост. Това понятие се основава на принципа, че има няколко *слож* безопасност *около всеки риск*. Точното определяне на слоевете варира според страната и сектора.

Във всички случаи, първичните, *вътрешни слоеве* се отнасят до управление на риска - структурното внимание за физическата (без)опасност и превенцията,

намаляването на опасни ситуации, както и минимизиране на въздействието при действително нарушаване на физическата безопасност. **Външните слоеве** се отнасят до реалните последващи спасителни и възстановителни действия.

Обсъждането на структурата на рисковете за безопасността и възможностите за смекчаване на последиците чрез териториалното планиране изисква системен подход. Рисковете трябва да бъдат идентифицирани по-рано и ефектите на мерките за безопасност трябва да бъдат оценени възможно най-скоро. Трябва да се проследят новите изследвания и да се използват възможностите за подобряване на безопасността, когато има такива. Процесът на смекчаване на рисковете започва с тяхното осъзнаване.

2.2.3. Структура и съдържание на процесът по оценка на риска

Стъпките, които следват всички при оценка на риска, се основават на едни и същи **основни принципи**. Логично е, терминологията и дефинициите да се различават във всеки език, но партньорите постигнаха съгласие, че съществуват **3 фази** при **оценката на риска**, както е и в международната литература:

- **Идентифициране на риска (Risk identification)**
- **Анализ на риска (Risk analysis)**
- **Преценяване на риска (Risk evaluation)**

Първа фаза-идентификация на риска

Като се вземе предвид дефиницията за риск, терминът **идентифициране на риска** е за предпочитане пред по-популярния **идентифициране на опасност**. Идентифицирането на риска изисква едновременно идентифициране на причините (източниците на риска) и потърпевшите (**уязвимите**). Комбинацията и на двете дава възможността да се вникне в пространственото разпределение на риска или с други думи да се установят високорискови места и ситуации. Ето защо идентифицирането на риска се определя като „процесът по откриване, идентифициране и описване на съществуващи или **потенциални рискови ситуации**.“

Очевидно първият възникнал въпрос е - кои рискове **СА** и кои **НЕ СА** включени? Отговорът може да бъде различен за различните страни и общини, а също така и да зависи от действителната цел на оценката на риска. В много страни-членки на ЕС националното законодателство дефинира **за кои видове риск местните власти, носят отговорност**. Понякога това е уточнено в подробни указания за видовете рискови обекти и уязвимости, към които **местните власти** трябва да отнесат даден риск, например с оценка на въздействието върху околната среда. В други случаи националните правителства разпореждат на местните власти да направят оценка на определена група рискове, които могат да бъдат различни всяка година.

Идентифицирането на риска е **продължителен процес**, насочен не само към съществуващите в момента високорискови ситуации. Рисковете се изменят непрекъснато. Икономическото развитие може да доведе до нови високорискови човешки дейности. Периодичните промени в земеползването /**териториално-устройствените и градоустройствени мерки и решения**/ могат да приближат уязвимите обекти до източниците на рискове, но също така могат да предложат

възможности за намаляване на риска. Честотата и силата на природните бедствия се развиват с времето. Ето защо в бъдещите планове за развитие трябва да се отчита идентифицирането на риска. Това може да включва както териториалното развитие на нови жилищни и индустриални зони, така и технологичното развитие, и промените в обществото, които могат да поставят нови предизвикателства. За пример можем да дадем въздействието на промените в климата върху рисковете, като наводнения и екстремни климатични условия, въздействието на новите социални и медийни технологии върху скоростта, с която общественото недоволство може да се разпространи или въздействието на водородните автомобили върху рисковите зони около бензиностанциите например.

В допълнение към казаното, важно е също така да се отчитат в регистъра и минали рискове. Инциденти, които са се случили, или са били избегнати, могат да допринесат за анализиране на историческата повтораемост на някои видове бедствия и кризи и за реалната сила от ефекта им. Историческите изследвания могат да ни помогнат да направим оценка на риска в настоящето и да ни разкрият пропуски при идентифицирането на риск.

Съществена част от идентифицирането на риска, е представянето му с неговата **географска компонента на т.н. карта с рисковете**.

Въз основа на практическия опит на партньорите могат да бъдат дадени различни съвети.

Когато се създава картата с рисковете, следва да се помисли внимателно за потенциала ѝ за многократно използване. Търсенето определя предлагането: карта на риска, която е проектирана за определено приложение, на практика може да представя допълнителни нужди. Те може да не бъдат удовлетворени винаги лесно, ако не са взети предварително под внимание.

Широко разпространени **примери за използване картографирането на риска са:**

- като средство за планиране и определяне на политиката по намаляване на риска;
- като средство за комуникация с гражданите за риска;
- като средство за лицензиране на високорискови дейности;
- като оперативно средство за кризисните комисии при определяне на мястото и (*възможните*) ефекти от инциденти;
- като оперативно средство за автомобили на „Бърза помощ“.

Различните видове приложения създават различни търсения за качеството и достъпността на картата с рисковете.

Многократното използване ще доведе най-вече до по-добро качество на картата, но това не винаги е желателно и възможно да се постигне. Ето защо следва да се помисли внимателно при поставянето на целите на дадена карта с рискове.

Изискванията за многократно употреба трябва да се вземат предвид, както и обхвата на включените рискове: какви видове бедствия или кризи (*първоначално*) са взети или не са взети под внимание. Шансът за успешен проект е най-голям, когато целите са реалистични. Добре е да се започне само с няколко риска и няколко слоя на картата и да не се разширява, докато не изпълнят първоначалните стъпки.

Необходимо е тези, които разполагат с информацията, да актуализират динамично данните. За всички видове употреба на картите трябва да се гарантира актуализиране на основната информация. Една карта на рисковете трябва винаги да е актуална. Набавянето на информация директно от първоизточника е най-добрата гаранция за достоверността ѝ. Необходима е договорка с „притежателите“ на информация за актуализиране на данните и непосредствено проектиране на новата информация върху картата с рисковете. Една карта с рисковете обикновено включва информация от различни източници. Ето защо управлението на информацията не е задача само на една институция, а изисква сътрудничеството на цялата мрежа партньори, които често са и публични, и частни организации. Добре е, ако всички страни осъзнават значението на картата с рисковете за своята организация.

- **Само една карта на риска не гарантира общественото осъзнаване на риска;**

Публичният достъп до карта на риска е **само първата стъпка** към осъзнаване на рисковете **от гражданите, организациите и предприятията**. Само с ефективна комуникационна стратегия е възможно да се постигне добро използване и разбиране на дадена карта на риска. Дори и тогава не е сигурно, че хората в действителност ще предприемат мерки, за да са подготвени за бедствия. Важен урок е, че в крайна сметка риск-картата е най-ефективна, ако тя предлага конкретни стъпки за действие в случай на възникване на различни видове инциденти.

- **Гарантиране по правилата сигурността на класифицираната информация;**

С определена информация за риск може да бъде злоупотребено при планиране на терористични атаки или саботаж. Затова въпросът дали да се публикува или не дадена риск карта винаги трябва да се разглежда по време на процеса на проектиране. Значението на прозрачната комуникация при поемане на риск трябва да се сравни с шансовете за всякакви злоупотреби. Друго съображение е, че обикновено повечето информация от картата на риска вече е свободно достъпна чрез други средства. В този смисъл картата на риска често не представлява допълнителна заплаха за сигурността. Необходимо е **да се въведат различни нива на достъп** до системата за картографиране на риска. Това може да се окаже необходимост дори и при риск карти, които се използват само от професионалисти, тъй като на стотици или дори на хиляди професионалисти се налага да имат достъп.

- **Рисковете не признават изкуствени граници;**

Всяка карта на риска има граници. Рискът обаче не спазва създадените от човека административни граници, а често дори и естествените граници. Бедствие в един район може често да повлияе директно на друг. Последните вулканични изригвания показаха, че в някои случаи ефектът може да бъде почувстван на хиляди километри. Една публична администрация, независимо дали е местна, общинска, областна или национална, трябва винаги да взема под внимание предоставянето на информация за потенциални рискове, които излизат извън границите ѝ. Специално за рисковете, които могат да преминат границите между страни членки на ЕС, **договорът от Хелзинки определя, че правителствата трябва да се информират взаимно за опасности, възникващи на 15 км от границите на държавата.**

Втора фаза - Анализ на риска

Анализът на риска е втората стъпка при оценката на риска. Тази стъпка може да се дефинира като „процес за определяне естеството и относителната сила на риска“. Целта е да се приоритизират рисковете, които най-вече се нуждаят от политическо внимание. Подходът към тази стъпка се определя от понятието за риск, което стои в основата ѝ.

Според ООН например, оценката на риска е насочена към определяне на опасностите и уязвимостите. Европейският съюз използва тази дефиниция, но се фокусира върху оценяването на вероятността и въздействието. Както вече беше казано и **двете дефиниции** за риск в действителност **отразяват едни и същи фактори**. Изборът на дефиниция обаче има своите последствия при представянето на анализа на риска. В някои случаи рисковете са класифицирани според опасността и уязвимостта, в други - според вероятността и въздействието. По-горе бяха представени **примери и за двата подхода**. Единият подход не е непременно по-добър от другия, но когато се избира метод, е важно да се знае разликата помежду им. По принцип подходът с **опасността и уязвимостта** е особено полезен за отделен анализ на природните бедствия (**еднорисков подход**), тъй като човек не може да окаже въздействие върху опасности като земетресения, вулкани и екстремни климатични условия. За тези рискове е особено важно да се фокусират върху подходящия анализ на уязвимостите (**хора, икономика, екология**), тъй като те са единствените възможности за намаляване на риска.

От друга страна, подходът с **вероятността и въздействието** е подходящ за едновременно анализиране на различни видове риск, защото той дава възможност да се представят резултатите чрез диаграма, улесняваща лидерите на мнение при прозрачно сравняване относителната сила на даден риск. Този подход се нарича още „**многорисков подход**“.

- **Еднорисков подход:**

При еднорисковия подход **фокусът е върху анализа на риск (бедствие или криза)** от определен вид, обикновено в даден географски район и за определен период от време. На практика съществуват много примери за този вид анализ като например за **горски пожари, наводнения и свлачища**. Този вид анализ на риска е насочен към определяне кои от идентифицираните райони са най-заstrашени, за да се проведе политика по **мениджмънт на риска и/или кризата**.

Методите за **еднорисков анализ** са много различни. Така например, рисковите фактори за горски пожари са различни от тези за наводнения. Резултатите от подобни анализи на риска са най-трудни за сравнение. От друга страна подобен специфичен за дадения риск подход може да допринесе за по-целенасочени политики в сравнение с общия подход.

- **Многорисков подход:**

При **многорисковия подход** по принцип, всички възможни рискове за безопасността (**от списъка, представен по-горе**) биха могли да се разглеждат едновременно. Това означава примерно, че рискове като **експлозии** трябва да се направят сравними със **социалните вълнения**, или големите **инфекциозни**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

заболявания - с нарушаването на **комуналните услуги**. За да могат да се сравнят напълно различни рискове при многорисковия подход, е нужен някакъв критерий, с който да се измерят последствията от риска за „жизнените интереси“ на обществото. Понятието „**жизнени интереси**“ се използва отдавна от няколко страни и сега е също част от предложения общ подход за национална оценка на риска в ЕС.

Често използван метод при **многорисковия анализ** е така наречения **анализ на сценариите**. Вникването в настоящи и бъдещи опасни ситуации не се превежда непременно като анализ на риска. Невъзможно е да се опитате да анализирате отделно стотици и дори хиляди опасни ситуации. Вместо това, при анализа на сценариите **даден сценарий** се разработва **според всяка категория риск**. Основната причина за използването на сценарии като инструмент за оценка на риска е възможността за дефиниране на критичните елементи при появата на бедствие или криза **като основи за стратегически политики**.

Анализът на сценариите позволява идентифицирането на най-важните фактори, с които може да се преодолее бедствие или криза - и чрез намаляване на риска (**вероятност, ефект и уязвимост**), и чрез готовност за бедствието.

- **Различните видове риск може да изискват различни видове анализ:**

Важно е да се прецени предварително кой подход отговаря на целите на оценката на риска. Понякога рискът е очевиден и е приоритет, затова няма нужда да се сравнява с други рискове. В този случай еднорисковият подход е най-добрият вариант за локализиране на риска и определяне на политика. Точният метод за подобен еднорисков подход зависи много от определените характеристики на риска. В други случаи е по-подходящо да се направи многорисков анализ, за да се приоритизират рисковете, на които да се обърне внимание.

- **Фокус върху нуждата от актуални политики за риска:**

Анализът на риска **сам по себе си не е цел**. Той е **средство за приоритизиране на рисковете**, за да се насочат наличните финансови и човешки ресурси, както и политическото внимание към „правилните“ рискове. В допълнение към това анализът на риска е начин за идентифициране на политически решения. Ефективният анализ на риска помага да се вникне в същността на риска и едновременно с това да се идентифицират възможностите за подобряване управлението на риска и на кризите. За целта се използва **анализа на сценариите**. При него се търсят **причините и следствията**. Това позволява да се идентифицират насочени стратегически и политически мерки по всички аспекти на многослойната безопасност и по всички видове въздействия.

- **Разработване на мрежа от партньори:**

За да се направи анализ на риска, е необходима информация, експертни знания и опит. Никоя публична администрация не разполага директно с всичко това в рамките на своята организация, което е още по-валидно за малките общини. Ето защо **анализът на риска винаги изисква тясното сътрудничество ПОНЕ на няколко публични и частни организации**. Публичните администрации трябва да развият **умения за работа в мрежа** и добри взаимоотношения с всички партньори. Една добра партньорска мрежа ще послужи не само за целите на анализа, но и за реалното прилагане на политиките и влагането на средства при постигане на целите на проекта.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- **Организиране структурното изпълнение на процесите за анализ на риска:**

Също както картографирането на риска, **анализът на риска трябва да бъде непрекъснат процес**, тъй като рисковете се променят с времето. Прилагането на ранните политики за управление на риска в идеалния случай води до адекватен анализ на риска, който показва ефективността от мерките. Това може да доведе до нови политически приоритети в сферата. Затова е важно да се поддържа информираността и компетентността на отговорните за това власти относно процесите по анализ на риска.

Трета фаза - преценяване на риска

Третата последна фаза от оценката на риска (risk assessment) се нарича **преценяване (risk evaluation)**. На този етап заключенията от идентифицирането на риска и анализа на риска **се предоставят на политиците и лидерите на мнение**.

Мениджмънтът на риска и на кризите не е предназначен за постигане на **абсолютна сигурност**, а е **част от обществено-политическата оценка**, вземаща под внимание публичния интерес към рискови дейности. Така **например** съвременното общество **не би могло да мине без опасни вещества**. Немислимо е също така хората, живеещи в райони, податливи на наводнения, свлачища или вулканични изригвания, да се евакуират напълно. В крайна сметка **целта е да се постигне ниво на безопасност, което е приемливо и за политиците, и за гражданите**. Това означава, че политиците и административните ръководители ще трябва винаги да преценяват резултатите от всеки анализ на риска на базата на тяхната **собствена ценностна система и предпочитания**.

За да се прецени **кой** от анализиранияте рискове **трябва да бъде избран** като приоритетен, трябва да се вземат предвид много различни критерии, **като например**:

- Обществената осведоменост относно рисковете и загриженост на жителите;
- Относителното значение на жизнените интереси: **например**, за един лидер, рискове с потенциално много жертви може да се окажат най-важни, а за друг, приоритет могат да бъдат рисковете с тежки икономически или екологични последици;
- Съществуващите политически приоритети и програми: **например**, съществуващи програми за намаляване на риска;
- Инструкции от по-високи нива на управление: **например**, националните приоритети и разпределението на бюджета;
- Престижни проекти, като например нови жилища или индустрии;
- Бързи печалби: евтини мерки, които имат значителни предимства;
- Икономическото значение на някои рискови дейности;
- Дисбаланс между нивото на риска и действителната готовност за бедствия.

Професионалистите по безопасност трябва да извършват обективен анализ на риска, но трябва да са наясно, че вземащите решения ще интерпретират резултатите на базата на собствените си субективни политически предпочитания. Следователно,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

вариант е да **попитате изрично** вземащите решения за **техните субективни критерии за оценка**.

2.3. Категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците

2.3.1. Работа в мрежа

Броят научни теории за категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците е неограничен. Въпреки това **проекта следва да се фокусира** върху практическите уроци и добри практики на местни, национални /регионални/ администрации в страните от всяка държава. Без да претендира да „отменя“ научни теории или дори да ги включва, първият резултат от дискусиите на партньорите по проекта е общият практически подход **за стартиране на работа в мрежа - извършване на оценка на мрежата**. Стъпките на такава оценка са сравними с тези на **оценката на риска** (виж по-горе) и **оценката на възможностите** (виж по-горе).

ПЪРВАТА СТЪПКА е идентифициране на мрежата - да се определят всички ключови фигури, участващи в процеса на вземане на решения. Основните области, в които заинтересованите страни трябва да бъдат идентифицирани, **са международно и национално законодателство, местни разпоредби, разпределяне на (финансови) ресурси и реалното поставяне на политически цели**.

ВТОРАТА СТЪПКА е да се изготви **анализ на мрежата**: да се определят както **формалните**, така и **неформалните отношения** на местните /общинските/ органи на изпълнителната власт, административно-териториалните структури на всички нива на управление, всички идентифицирани заинтересовани страни.

Например, има ли определена йерархия при вземането на решения, има ли официални срещи за консултиране или формални процедури, които трябва да се спазват, **притежава ли някой партньор правото на вето**? Кои организации са естествен партньор на мрежата, кои ключови участници имат добри неформални връзки?

ПОСЛЕДНАТА СТЪПКА е **оценка на мрежата** - да се реши кои заинтересовани страни са „най-важни“, за да бъдат включени и по какъв начин. За целта може да бъде полезно да се определят някои специфични критерии за вземане на решения, а в по-малки мрежи оценяването може да се направи съвсем естествено и въз основа на съществуващ опит.

Особено важното:

- **Мрежата се създава възможно най-рано;**

Работата в мрежа е представено тук, **като част от изпълнението на стратегии за предотвратяване на бедствия**, но в действителност тя трябва да започне на много по-ранен етап от този процес. Най-добрият начин да се получи подкрепа в борбата с бедствията е **да се изгради общо разбиране за категоризацията на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците**. Необходимото **осъзнаване на риска от всички засегнати партньори** може да се постигне чрез включването им в най-ранните етапи от оценката на риска.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- **Поддържане на мрежата;**

Работата в мрежа е **структурна дейност**. Ако се поддържа връзка с партньорите, само когато има нужда от тях, това ще внесе напрежение. **Препоръчваме** да поддържате контакт с тях, *дори когато няма нужда и да се изгради структурна връзка, в която зависимите един от друг*. Да се разчита един на друг и да се помага, независимо от обстоятелствата. И преди всичко да се държи на дадената дума, защото загубеното доверие се печели трудно.

- **Започва се с ясни договорености за процеса;**

В началото на процеса по категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците е важно да се знаят ангажиментите на всички партньори и какво може да се очаква от всеки от тях. В кои моменти от процеса ще бъдат консултирани, как ще се вземат официалните решения, какви експертни знания се очакват от всяка от община /окръг/ и организация? Един **прозрачен договор за сътрудничество или обща принципна декларация** могат да направят по-гладък самия процес и да подобрят значително подкрепата за постигане на максимално добър краен резултат.

- **Предварително се мисли и обсъжда, кой плаща и кой има полза?**

В идеалния случай част от анализа на мрежата включва „кой плаща и кой има полза“. Все пак да не **изчаква** с това до фазата на анализа разходи-ползи, тъй като ще се **забави процеса на предотвратяване на бедствия**. Ето защо следва да се набележи кой плаща и кой има полза най-общо в самото начало - **какви могат да бъдат очакваните ползи и разходи?** Тогава, ще се знаят потенциалните „партньори и противници“ и това ще помогне да се обмисли **стратегията как да се обедините около идеята**.

- **Работи се за общи интереси и цели;**

Привличането на партньори към мрежата изисква **познаване на техните нужди, възможности и общо разбиране на проблемите**. Както вече обяснихме в раздела за финансирането, **отново е много важно да се отчетат всички възможности за намиране на общи интереси и цели**. За да се **сформира мрежа**, не винаги е необходимо да има съгласие за всичко - **дори само един общ интерес може да бъде достатъчен да се сътрудничи за определена политика** през даден период от време. Затова конкретизирайте интересите до момента, в който можете да постигнете договореност. Някой от партньорите **може по принцип да се противопостави на скъпоструващи превантивни мерки**, но в конкретния случай все пак може да бъде убеден, че това е в негов интерес.

- **Организира се мрежа от експертни знания;**

Уменията за работа в мрежа и управление на мрежата са доста по-различни от традиционните умения на специалистите по гражданска защита /безопасност/. Професионалните експертни знания за риска в някои случаи **могат да доведат до упорстване** пред партньорите, че „не разбират“ необходимостта от управление на риска от самото начало. Затова е **важно да са ясни различните роли** в процеса на предотвратяване на бедствия и различните компетенции, необходими за това. Това е преди всичко проблем, **когато работата в мрежа прерасне в лобизъм и**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

застъпничество за конкретни стратегии за смекчаване на последиците от бедствия.

2.3.2. Лобизъм и застъпничество

Застъпничеството е процес, при който се правят опити да се повлияе върху обществени политики и решения за разпределяне на ресурсите в рамките на политически, икономически и социални системи и институции.

Лобизмът е специфична форма на застъпничество, при която се опитва да се влияе върху решенията за законови и подзаконови актове.

Партньорите по проекта установиха, че в някои случаи застъпничеството може да не е насочено единствено към въздействие върху местната /държавната/ политика, а също да бъде насочено към **оказване на влияние върху политиката на частни организации**. От гледна точка на местните власти, които отговарят за безопасността, повлияването на частни партньори „да свършат своите задължения“ е всъщност доста важно.

За да се гарантира, че се вземат решения за политики по смекчаване на рисковете и за подобряване на сътрудничеството и изпълнението на плановете, свързани с това, **може да се наложи разработването на стратегия за лобизъм и застъпничество**, като част от процеса по смекчаване на рисковете.

Популярно е схващането, че **лобизмът и застъпничеството са повече или по-малко „корупционни“ дейности**, защото често са мотивирани от търговски интереси. Разбира се, има **достатъчно примери** за частни дружества, които оказват **влияние** върху обществени политики **в своя полза**.

От друга страна, лобизмът може да бъде мотивиран **от морални, етични или религиозни принципи**, които са доста възвишени в сравнение с личната изгода. В общата перспектива на добре функциониращата демокрация **застъпническите практики** са част от „**баланса на силите**“, гарантиращ, че конфликтите на интереси са политически. В случаите на превенция на бедствия често **основният конфликт** на интереси е между фундаментални жизненоважни интереси на обществото - **защита /безопасност/ срещу икономика** или **защита /безопасност/ срещу екология**.

Друга причина, поради която лобизмът и застъпничеството са важни за превенцията на бедствия е фактът, че няма нито един държавен орган, който да е отговорен за всички фази на този процес.

За да се прилагат **стратегии за превенция**, е нужно **сътрудничеството на всички заинтересовани страни**. Това означава, че трябва да бъде убеден всеки за важността на поставените цели и неговия принос за изпълнението им.

Както е описано по-горе, в много случаи е необходимо дори **съфинансиране** от други заинтересовани страни, а за това е **нужно застъпничество**.

• Примери за лоби и застъпничество:

- Медийна офанзива;
- Публични речи;
- Участие в публични изслушвания;
- Публикуване на (научни) изследвания;
- Публикуване на статии, брошури и др.;
- Проучвания на общественото мнение;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- Референдум;
- Посещения на място, за да се обясни вземането на дадено решение;
- Консултации/среци между вземащите решения на различни обекти;
- Включване на вземащите решения в началото на процесите по разработване на политики (т.е. в управителен комитет).

- **Познаване процесите на лобизъм и застъпничество;**

Защитата /безопасността/ често е в конфликт с други жизнено важни обществени интереси. Предимно различни заинтересовани страни и организации се опитват да повлияят едновременно на обществения ред. За икономическите и търговски интереси лобизмът и застъпничеството са традиционно чести. Препоръчително е държавните служители, работещи в сферата на безопасността и пространственото планиране, да познават процесите на лобизъм и застъпничество. Всеки от тях, че може да бъдете подложени на лобизъм от други, но също така, че може да играете **своя собствена роля** в убеждаването на политиците за важността на смекчаването на риска.

- **подготвеност и създаване на „прозорец на възможностите“;**

Лобирането и застъпничеството създават „прозорец на възможностите“. Възползването от възможността, когато възникват обществените опасения или инциденти улеснява включването на превенцията на бедствия в политическия дневен ред. Трябва да сме подготвени в такива случаи с досие с обективна информация (**факти и цифри**) за рисковете и ясен преглед на различни професионални становища.

Добре е предварително да се помисли и за **публичен говорител**. Например когато се лобира пред общинския съвет /**правителството**/ за конкретни мерки за намаляване на бедствията, кметът или областният управител/префектът, може да изпълни ролята на публичен говорител от името на мрежата от партньори.

- **Застъпничество за осъзнаване на рисковете;**

Подкрепата за намаляване на бедствията започва с осъзнаване естеството и обхвата им. Застъпничеството трябва да включва също така мероприятия, гарантиращи информираността за риска, както на широката общественост, така и на основните заинтересовани страни и политически участници в процеса на вземане на решения. Това доказва важността на внимателното обмисляне на застъпничеството по време на целия процес, а не само на етапа „**оценка на риска**“. Ангажирането на заинтересованите страни и широката общественост в оценката на рисковете увеличава разбирането и подкрепата им.

- **Застъпничество за публично-частно партньорство;**

Тясно публично-частно партньорство е необходимо за почти всички планове за смекчаване последствията от бедствия. Процесите по застъпничество трябва да предвиждат дейности за подобряване разбирането за необходимостта и последващото желание за сътрудничество.

- **Стремеж да се повлияе на политическите парадигми;**

Застъпничеството за смекчаване на рисковете **трябва да има по-голяма цел** от целите на един план за предотвратяване на бедствия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Както бе споменато вече, **важно е защитата/безопасността** да стане един от факторите в териториалното и икономическото развитие като цяло. Това означава **промяна в политическата парадигма** по такъв начин, че ранното включване на безопасността в пространствените процеси да се разглежда **като полза, а НЕ като разход**. Също така може да се наложи да се обръща повече внимание на превенцията на бедствията, отколкото на последващото им преодоляване.

- **Лобирането свързано с националното и европейското законодателство, трябва да се окаже ефективно;**

В много страни смекчаването на последиците от бедствия все още не е регламентирано в законодателството за териториално развитие. Ако това може да се постигне, ефектът ще бъде много по-голямо застъпничество за изпълнението на един план за борба с рисковете.

Парадоксално е, че съществуващото сложно законодателство в България и Румъния **понякога проваля** доброто сътрудничество. Разбира се, официалните правила за безопасност са спазени, ако правилно се организира наблюдението и изпълнението на стратегията (*виж по-нататък*), но докато правилата за защита /безопасност/ имат за цел да определят минималното ниво на защита /безопасност/, те биха могли **неволно** да направят **минимума, максимум**. В края на краищата защо трябва да се предвиждат допълнителни мерки, ако са изпълнени всички формални изисквания? **Проблемът е**, че основните възможности за намаляване на риска в много случаи възникват **извън официалните правни задължения**. Поради това, **основната цел на лобирането** в националното и европейското законодателство **трябва да бъде гарантирането на включването на въпросите, свързани със защитата /безопасността/, в процесите на териториално развитие**.

- **Сформиране на съюзи;**

Силната коалиция от различни партньори за всякакъв вид **стратегии за лобизъм и застъпничество** увеличава шансовете за успех. Заедно сме по-силни! По традиция **местните и регионални власти работят заедно**, за да влияят върху националните **политики за превенция на бедствията**. Въпреки това, ефективността може да се увеличи, ако в тези видове застъпничество се реализират публично-частни партньорства. Може да се създадат съюзи с **агенции за развитие или предприятия**, които се присъединяват към **обществената цел за намаляване на риска**, или с **университети и учени**, които осигуряват обективна информация за рисковете и мерките за тяхното предотвратяване. Също така гражданите, които са загрижени за физическата безопасност в заобикалящата ги среда, могат да бъдат силен партньор в съюза.

- **Упълномощаване на други хора;**

Често пъти няма нужда да се включвате в публичен дебат лично като специалист по защита /безопасност/. Упълномощаването може да бъде много по-ефективно, като се помогне на другите да оказат влияние върху политиката, като се предостави необходимата обективна информация, като се свърже с подходящите заинтересовани страни, като се помогне да се открият общите цели в терминологията, която разбират вземащите решения.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- **Да се обмисли, как да направите екологията „естествен“ партньор на безопасността?**

Както за **защитата /безопасността/**, така и за **екологията** най-важният противопоставящ интерес е икономическата и търговската печалба. Въпреки това, екологията може да се противопостави на процесите за превенция на риска, когато противоречиви интереси, свързани със **защитата /безопасността/**, не станат прозрачни. Такива са най-вече **случаите с природни бедствия** като горски пожари и наводнения, за които някои **мерки за смекчаване на последиците** могат да **противоречат на (традиционните) методи за опазване на околната среда**. Освен това, в области, където рисковете касаят защитени територии, а общата информираност за риска на екологите не е оптимална, **може да се стигне до затруднена готовност за борба с бедствията**. Това трябва да се избегне, защото екологията притежава **голяма лобистка сила** с широка обществената подкрепа. За да се укрепи връзката между двете сфери, може да се предвиди формирането на **коалиции между организациите за безопасност и екология**. На местно ниво това може да бъде направено за специфични рискове. На **национално и международно ниво глобалното затопляне** може да бъде основание за коалиции, защото то сериозно увеличава вероятността и въздействието върху бедствията.

2.3.3. Публично участие

Общ извод на партньорите по проекта е, че **преди планирането на мерки за ограничаване на бедствията, процесът по оценка на възможностите трябва да се вземе предвид не само физическите фактори и тези на околната среда, но и социалните аспекти, свързани с приемливостта на финалните решения**. С други думи, трябва да се обърне **внимание на общественото мнение** и да се сравни с **експертните преценки за политиките по безопасност**. По тази причина общественото участие е необходима предпоставка в процеса по превенция на риска, категоризацията на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците.

Публичното участие е важно поради **няколко причини**.

На първо място то е важен инструмент за повишаване осъзнаването на рисковете. Чрез участие в дискусиите за предотвратяване на рискове хората научават за обективно съществуващи физически рискове.

По-нататък участието при разработването на стратегия за преодоляване на рисковете е необходима отправна точка за прилагането на мерки за безопасност от самите хора. Комбинирането на публично участие с обучения за риска помага да се информират гражданите как могат да предотвратят инциденти, как да действат по време на инцидент (**устойчивост и самоувереност**) и как да ускорят последващото възстановяване. Ако бъде организирано по подходящ начин публичното участие може да подобри възприемането на мерките и желанието за обществено включване.

Има много различни начини да се организира гражданското участие. В повечето страни то е частично регулирано от националното законодателство, като например се изисква местните власти да информират и/или да включат гражданите в определени фази на прилагане на политиките. Въпреки това се препоръчва да се излезе извън тези

формални изисквания и да се набележат начини за участие, които са подходящи за особеностите на даден риск и целевите групи.

Да се разграничат целевите групи при оценката на вашата мрежа;

При оценката на мрежата следва да се вземат предвид различните обществени (заинтересовани) групи:

- *Кой живее в обхвата на даден риск?*
- *Кой има търговски интерес, като например туризъм, бизнес, фермерство?*
- *Кои са местните заинтересовани групи, оказали се значими в миналото?*
- *Да се организира участие във всеки етап от процеса на смекчаване на бедствията.*

Важно е от самото начало **да се включат хората**. Необходимо е да им се каже, че общината /правителството/ ще започне да мисли за рисковете. Добре би било да се включат в оценката на риска и да им се даде възможност да дадат местна (историческа) информация от собствения си минал опит, позволете им да помогнат при залагането на критерии за преценяването на риска, категоризацията на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците. Да има прозрачност при поставянето на политическите цели и преди всичко, позволете им да участват в разработването на стратегията за смекчаване на бедствията и да намерят ситуации, при които печелят както сигурността, така и местните им интереси.

- **Да се помисли за конфиденциалността на информацията;**

В процеса на смекчаване последствията от рискове може да се появи информация, която е поверителна, като например оценката на рискове, свързани със сигурността, тероризма или специфични производства. **Формалните изисквания** са различни в различните страни на ЕС, но винаги е препоръчително да се обмисли предварително коя информация можете или не можете да разкриете.

- **Да се изберат различни инструменти и да се проявява гъвкавост;**

Изводите от оценката на мрежата могат да доведат например до създаването на една или повече „фокус-групи“, които да наблюдават целия процес по смекчаване и да дават **задълбочена оценка на общественото мнение за риска и мерките за защита /безопасност/**. Други възможности за обществено участие са **публични дискусии, информационни и образователни кампании**. Различни подходи са нужни за различните целеви групи. Бъдете гъвкави и ако е необходимо сменете тактиката.

- **Да се използват връзките към целевите групи;**

По принцип местната власт, „правителството“ не винаги е най-добре приетият изпращач на послания. Хората сами избират **кой е най-големият авторитет**. Необходимо е да се помисли кой може да бъде най-влиятелната връзка към различните целеви групи като например местни лидери на мнение, ключови играчи в обществото, свещеници или шефът ви. Нужно е обръщане към целевите групи „на тяхна територия“ и на „техния собствен език“.

2.3.4. Мониторинг и изпълнение

Планът за смекчаване на последствията от бедствия може да бъде ефективен, само ако се осигури правилното прилагане на мерките за категоризация на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците.

За целта е нужен и продължителен мониторинг. Когато мониторингът разкрие недостатъци в изпълнението, прилагането на правните задължения и официалните споразумения често са следващата стъпка.

Според партньорите по проекта за правилния мониторинг и изпълнение е необходимо да се обърне внимание на следните неща:

- **Промяната на политическите предпочитания;**

Представителите на публични институции и политически партии често заемат поста си само за **четири до пет години**. Независимо от това политиките, свързани с преодоляване на последствията от бедствия, са много по-дългосрочни. Това означава, че по време на процеса по прилагане на мерките, **политическите коалиции могат да се променят**, както и **политическите предпочитания** за превенцията на бедствия. Една от задачите на държавните служители и техническите експерти, е да следят за въздействието на **новите политически програми** върху съществуващите планове. В някои случаи изпълнението на **дадена стратегия може да бъде спряно**, но повечето пъти промените в мерките за смекчаване на бедствия остават скрити. Важно е да се сигнализира за случаите, при които неизпълнението на една мярка може да доведе до цялостно проваляне на стратегията за борба с бедствията.

Винаги има риск след реализацията на най-видимите мерки, **по-дългосрочните и по-малко видими** да бъдат **пренебрегнати** за в бъдеще.

- **Мониторинг и оценка в мрежата;**

Както вече се отбеляза, **процесът по превенция на бедствията** включва различни институции с различни отговорности. Също така прилагането на мерките изисква добро сътрудничество, понякога дори с участието на частни структури. В подобна мрежа е важно да се постигне **предварително съгласие** относно мониторинга и оценката.

Кой публичен орган ще използва официалните си права и кои точно? Приемат ли всички партньори водеща роля в мониторинга (и потенциалното прилагане на мерки) да има например общината или областта, окръга, провинцията?

- **Официални съдебни инструменти;**

Органите на централните и местни изпълнителни власти и техните администрации разполагат с различни правни средства за наблюдение и изпълнение. В случай на престъпна небрежност може да се прилага наказателния кодекс. В други случаи публичните институции могат да наложат прилагането на мерките чрез официални директиви или инструкции и дори да глобяват например строителни фирми.

В случай на междуправителствено сътрудничество понякога това може да бъде по-трудно.

- **Мерки за смекчаване на въздействието от бедствия, изпълнявани от гражданите;**

Често пъти стратегията за смекчаване на последиците от бедствия включва някакъв вид мерки, предприети от самите граждани.

Например, за предотвратяването на горски пожари жителите биха допринесли като не складират горими материали в своите помещения, или при екстремни метеорологични условия се включат в спешните доставки на вода и храна от частни домове. Изпълнението на тези видове мерки изисква специално внимание от страна на правителството. В такива случаи често е по-трудно на публичните администрации да използват официални заповеди. Инвестициите в повишаване на осведомеността относно рисковете и конкретни инструкции за това как да се действа (*превантивно, за готовност или по време на действителния инцидент*) могат да бъдат по-ефективни.

- **Мониторинг на рисковете;**

Целта на планът за предотвратяване на бедствия е да се намалят рисковете. Ето защо, след прилагане на мерките за намаляване на риска, трябва да се направи нова оценка на риска за изследване на последиците от политиките. Да се установи правилна ли е била категоризацията на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и успешно ли са прогнозираны последиците.

При **многорисковия подход** това може да доведе до ново приоритизиране на различните рискове, което означава, че за в бъдеще ще се обръща по-голямо внимание на друг вид риск. При **еднорисковия** подход новата оценка на риска може да доведе до нови мерки за превенция на други територии. Във всеки случай е важно да се представи **реалният ефект от политиките за смекчаване на последиците от бедствия** с помощта на нова оценка на риска и ако е възможно, **нова „диаграма на риска“**, която отразява постигнатото му намаляване. **С други думи е необходима обратна връзка към оценката на риска**. В края на краищата е съвсем логично общинските съветници, политиките и вземащите решения да получат представа за **реалните резултати от избраните от тях политики**.

2.3.5. Оценка на процесите за намаляване на риска

Заклучителната част на всяка политика е обратната връзка и препратката към началото на нов процес. Планирането на мерки за смекчаване на рисковете, категоризацията на потенциалните зони с опасност от природни бедствия и производствени аварии и прогнозиране на последиците е обширен процес, който включва мрежа от различни партньори и различна експертиза. Разбира се по времето на този процес ще се достигне до много **изводи**, които да бъдат полезни за **бъдещи планове**.

Общата оценка на цялостния процес **осигурява един професионален завършек, който може да подобри желанието за бъдещо сътрудничество с партньорите по управление на риска**.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Глава 3: Мерки за превенция или намаляване на риска от пожари и наводнения и други природни бедствия в граничния район и за населението в населените места. Мерки за възстановяване и/или изграждане на съоръжения, осигуряване на подходящо техническо оборудване. Оценка на състоянието на съществуващите системи за предпазване, откриване и ранно предупреждение и оповестяване на отговорните институции и населението. Необходимост от допълнително обучение на контролните институции, структурите за реакция при кризи, ключовите партньори и широката общественост. Планиране на най-ефективното използване на наличните ресурси и идентифициране на източници за допълнително финансиране.

Управлението на извънредните ситуации, причинени от *пожари, наводнения, снегонавявания, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии, вкл. радиационно изтичане*, представлява **дейност от национален интерес**, като се вземе предвид честотата на настъпване и размера на ефектите от тези видове риск.

Принципите на управление при извънредни ситуации са:

- прогнозиране и превенция;
- приоритизиране на защитата и спасяването на човешки животи;
- зачитане на правата на човека и основните свободи;
- поемане на отговорност за управление на извънредни ситуации от органите на държавната администрация;
- прозрачност на дейностите за управление на извънредни ситуации, така че да не водят до влошаване на произведените ефекти;
- непрекъснатост и постепеност на дейностите по управление на извънредни ситуации, от нивото на местните органи на публичната администрация до нивото на централните органи на публичната администрация, в зависимост от техния размер и интензивност;
- оперативността, активното сътрудничество и йерархичното подчинение на компонентите на Националната система.

Управлението на извънредните ситуации се постига чрез:

- мерки за превенция и подготовка за интервенции;
- спешни оперативни мерки за намеса след предизвикване на опасни явления със сериозни последици;
- допълнителни интервенционни мерки за възстановяване и рехабилитация.

Под **управлението на извънредните ситуации**, породени от наводнения, пожари, снежни затрупвания, **се разбира идентифицирането и мониторинга, уведомяването на заинтересованите фактори, предупреждението на населението, евакуацията, ако е необходимо, оценката, ограничаването, премахването или противодействието на рисковите фактори.**

Мерките за ограничаване, премахване или противодействие на въздействието на видовете риск представляват **задължение за централните и местните органи на публичната администрация с правомощия в тази област** и за всички юридически

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

и физически лица, с изключение на хората с увреждания, възрастните хора, децата и други категории в неравностойно положение.

Защитата на населението, материалните блага и културните ценности се постига чрез набор от дейности, включващи: уведомяване, предупреждение, предварително алармиране и алармиране, подслоняване, евакуиране и други специфични технически и организационни мерки.

3.1. Мерки за недопускане/намаляване на риска от пожари и наводнения и други природни бедствия в граничния район

Необходимостта от **устойчиво стратегическо планиране на рисковете, като един от най-важните елементи на подготовката** е все по-осъзната в ЕС. Усилията на правителствата, областите и общините в много страни-членки са насочени към по-адекватно използване на структурните планове за намаляване /сметчаване/ на риска за нуждите на териториалната политика и политиката за икономическо развитие.

Принципно правителствата обмислят как концепцията за „многослойната“ безопасност **може да допринесе за координиране действията по намаляване на риска от една страна с управлението на кризи от друга?** Но как всичко това може да стане на практика? Кои са нещата, които трябва и не трябва да бъдат направени?

В настоящата Стратегия е направен и общ преглед на опита за „намаляване на риска чрез понижаване вероятността и/или въздействието на опасността и/или уязвимостта на населението и обществото, като цяло.“ За отбелязване е, че в практическия опит на партньорите не се прави категорично разграничение между управление на риск и управление на кризи.

Например, пространствените мерки, които могат да бъдат насочени едновременно и към намаляването на риска, и към подобряване на готовността за действителни инциденти или дори към по-добро възстановяване след това.

Три вида управление на риска и безопасността от природни бедствия могат да бъдат разграничени в практическия опит на партньорите:

- управление на риска, насочено към намаляване на риска;
- управление на кризите, насочено към преодоляване на последствията от действителен инцидент (*материализиран риск*);
- и управление на възстановяването, насочено към връщане на обществото към нормалния начин на живот от преди бедствието.

От друга страна могат да бъдат разграничени и **четири фази**:

- фаза преди да е настъпил риск;
- фаза, в която рискът съществува, но не е материализиран;
- фаза на инцидента;
- и фаза на възстановяване.

Трите вида управление на риска и безопасността не кореспондират строго с **фазите, а постепенно преминават от фаза във фаза.**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Във **фазата преди да е настъпил риска**, наричана още проактивна, всичко е насочено към **най-висшата форма на управление на риска: ПРЕВЕНЦИЯТА** в дадена ситуация **да не се превърне в риск**.

Това е **най-основната форма на планирането на мерки**: веднага щом се зароди риск, **вниманието се насочва към мерките за превенция**, за намаляване на вероятността, потенциалния ефект от дадено бедствие и уязвимостта (**излагането и чувствителността**) на рисковите „елементи“ за този ефект.

Едновременно с това, в тази фаза на риска, отговорните публични и частни партньори, службите за бързо реагиране, като например спешна помощ, се подготвят за бедствието. Подготовката, разбира се, включва **планиране на бедствието, учения и тренировки**, но както вече беше изтъкнато, **може да включва и мерки за териториално и устройствено планиране**.

Примери за това са **маршрутите за достъп на бърза помощ, снабдяване с вода на пожарната и разчистване на терени за извършване на операции при бедствия**.

Освен това, във **фазата на риска** може да се започне с **управление на възстановяването**, чрез **подготовка на мерки, които правят възстановяването по-лесно**.

Примери за това са **плановите за възстановяване и договори с частни партньори за възстановяване на комунални услуги**.

Също така могат да бъдат предприети структурни и дори териториални мерки за възстановяване. **Например**, може да бъде изградена допълнителна пътна отсечка /**магистрала**/ за случаите, когато основната е блокирана от свлачище или наводнение, или може да се подготви резерв от дадено производство с отделно местоположение в индустриален завод. Друг пример е **засаждането на дървета, които се възстановяват бързо след горски пожар**. Въпреки това, на практика опитът показва, че този род мерки не са с приоритет за вземащите решения, защото цялото внимание е насочено към смекчаване на риска и подготовка за бедствия.

Във **фазата на бедствието** **подготовката** се превръща в реална **„готовност“** или **помощ при бедствия**. По време на тази фаза се поставя началото на възстановяването. Много от действията на службите за спешна помощ могат да се характеризират като възстановяване, а не като реална готовност. С напредването на времето приоритетите все повече и повече се сменят от реагиране към възстановяване, докато в края на краищата истинската фаза на бедствието приключи и последва **етапът на възстановяване**.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

По време на **възстановителния етап** възниква нова ситуация. **Възстановяването** може да даде възможност за преоценка на рисковете. В повечето случаи появата на криза или бедствие насочва общественото и политическо внимание към рисковете. Това ново осъзнаване на риска може силно да намали приемането му, което води до различни видове стратегии за смекчаване на последиците. Затова цикълът е затворен: от **фазата на възстановяване** се преминава отново към **фазата предхождаща риска**.

3.1.1. Разлики в процесите на планиране

В хода на проекта се установи, че на практика повечето от процесите **по намаляване последиците** от бедствия не се случват **като „по учебник“**. Много малък е броят на случаите, в които съзнателно е взето решение от страна на отговорните власти за започване на цялостен процес по намаляване на последиците, както и следване на пълен и рационален процес на планиране. Ако все пак това се е случвало, то е най-вече въз основа на разпоредба от страна на правителство, което показва, че от регионалните и местните власти се изисква да разработват планове за определен вид риск. В тези случаи най-вече правителството установява също така общите принципи, а понякога дори и предоставя финансови ресурси за специфичния риск.

Въпреки това, в по-широката перспектива на различни подходи за планиране, случаите, в които се взема съзнателно решение за започване на цялостен процес за смекчаване на последиците, са ограничени. В повечето случаи, смекчаването на последиците от риска не е основна цел. Безопасността често е само един от жизненоважните интереси, които трябва да бъдат взети предвид, заедно с интереси като икономика и екология. Резултат от дискусиите на партньорите, е типологизирането на **четири вида** процеси за планиране при бедствия, произтичащи от два разграничителни белега на основната причина или мотивация на процеса.

Първото разграничение е между съществуващите рискови ситуации и нови такива.

Втората разлика е между процеси, които основно са насочени към самите източници на риск (**опасности**) и тези, насочени към елементите, изложени на риск (**уязвимости**).

На **фигурата** (по-долу), тези две измерения са съпоставени, което води до типологизиране на **четири вида планове** за смекчаване на рисковете.

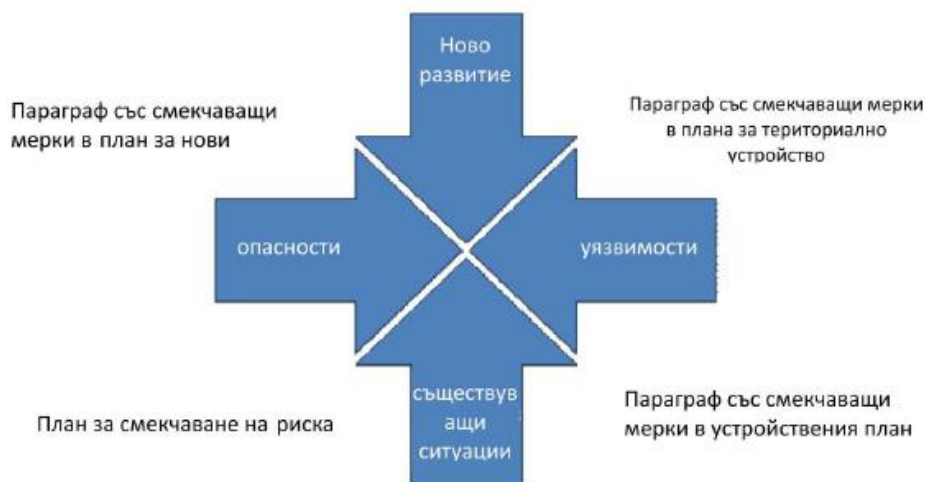
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
 ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
 ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

3.1.2. Смекчаване на нови опасности

Първият вид план касае нови (или засилени) опасности. В случаите на предизвикани от човека рискове, той най-вече се отнася до създаването на нови индустрии и нова инфраструктура (за транспорт на опасни вещества). Тези видове риск се регулират от много законодателни форми, като насоките **SEVESO-II (96/82/EG) 1**, които изискват оценка на риска, екологична оценка и политики за предотвратяване на риска. В тези случаи процесът на смекчаване е насочен към прозрачно оценяване на планираните икономически ползи от предложените дейности, съпоставени с (потенциални) разходите за намаляване на риска и действителните щети от инциденти. Като цяло, планираните мерки за смекчаване могат да бъдат една глава или параграф в цялостния план за развитие, но в зависимост от правните задължения може да се изисква и самостоятелен план за борба с бедствията (*и готовност при природни бедствия*). В случай на нова или засилена опасност от природно бедствие съществуват по-малко формални или юридически причини за разписване на план за смекчаване или на параграф. Нужен е стабилен подход за идентифициране на риска, за да се осигури ранно предупреждаване за нови или засилени природни рискове и за да се осъзнае необходимостта от конкретен план за смекчаване на последиците. Примери за това са плановете за смекчаване на последиците от глобалното затопляне.

3.1.3. Смекчаване при териториално развитие

Вторият тип смекчаващи процеси е, когато има ново развитие, но не на нови опасности, а на нови уязвимости. Това включва развитие на нови жилищни проекти, нови „уязвими обекти“ (като болници, училища) и нова инфраструктура за обществени услуги (като бензиностанции или помпени станции), които биха могли да попаднат в обхвата на създадени от човека рискове или природни рискове. Тези промени не са мотивирани главно от намаляване на рисковете, а най-вече от икономически печалби. За тези случаи също се прилага законодателството, което урежда процеса на развитие. Въпреки това, в практическия опит, законодателството за устройство на територията в държавите-членки на ЕС не винаги е достатъчно, като се

вземат предвид аспекти на смекчаващи физически рискове за безопасността. Пожарната безопасност на отделните сгради е силно регулирана, но липсва цялостна териториална визия за всички рискове за безопасността. От гледна точка на планирането на риска, най-важната задача за този вид развитие е, да се насочи вниманието към рисковете в най-ранните етапи на проектиране, както и да се включи в устройствения план параграф за смекчаване на бедствията.

3.1.4. *Смекчаване на съществуващи опасности*

Третият вид процеси по планиране на бедствия отговаря най-много на определението „като по учебник“. Те се разглеждат от перспективата на съществуващи опасности.

На базата на пълна оценка на риска може да се извлече задълбочена информация за **локализиране на опасности**, които да бъдат **смекчени**. За тях може да бъде разработен план, включващ всички мерки от перспективата на „многослойната безопасност“. Този вид фундаментални смекчаващи процеси е много ограничен.

Рядко се среща **многорисков териториален подход към планирането на смекчаващи мерки**, започващ с оценка на всички видове риск. Още повече, че примерите за цели планове (за *един риск*) показват, че се обръща най-вече внимание на не-структурни мерки и помощ при бедствия. Причината за това е **логична**: структурните и териториални мерки са **много скъпи** и се прилагат, когато има и други (**икономически**) интереси в териториалното развитие.

3.1.5. *Смекчаване при реструктуриране*

Четвъртият вид смекчаване се разглежда от перспективата на съществуващи уязвимости. Това са случаите, когато общините решават да реструктурират /преустроят, препланират/ съществуващ район. Както и при новото (**териториално**) развитие този вид случаи главно, но не основно, са мотивирани от смекчаването на риска. Въпреки това политиките, вземащи решения, могат да вземат под внимание мерки за безопасност, тъй като съществуващите рискови ситуации често пъти вече са идентифицирани и обсъдени. В тези случаи целта може да бъде да се обхванат интересите за безопасността в цялостен план за реструктуриране.

Обсъждайки предишните понятия и обменяйки практически опит и добри практики **с партньорите по проекта достигнахме** до следните **ОБЩИ ИЗВОДИ** за процесите по смекчаване:

- **Интегриране на интересите по безопасност с други процеси;**

Основният и най-важен извод за партньорите е: **да се направи опит за интегриране на интересите, свързани с управлението на риска и безопасността, в различни планове на различни нива за планиране на развитието.**

Повечето възможности за това се появяват при развитие, мотивирано от икономически интереси. Действителният брой на цялостни планове за защита при бедствия /безопасност/ е много малък.

- **Създаване на мрежа;**

От предишните изводи пряко следва, че трябва да се обърне внимание на **изграждането на добра мрежа от структури за комуникация и управление**. Взаимодействието между заинтересованите страни е жизнено важно, тъй като е важно

да се знае точно какво и как трябва да направи всеки партньор. Много от възможностите за смекчаване са продиктувани от други (*икономически*) интереси, важно е да се помогне на публичните и частни организации да разберат интересите, свързани с управлението на риска и безопасността.

По време на работата по проекта беше обсъдена темата за работа в мрежа, смесено финансиране и използването на Стратегия за борба с природните бедствия и с резултатите от производствени аварии в трансграничния регион и/или разписване на конкретен план за смекчаване на ефекта от тях, когато се взеха под внимание следните въпроси:

Смекчаване или многослойна безопасност?

Смекчаването е само един от аспектите за третиране на рисковете. При подхода на многослойна безопасност важни аспекти, като ***готовност*** и ***възстановяване***, също могат да бъдат взети под внимание. Мерките при териториално планиране, касаещи рисковете, могат ***да НЕ се ограничават само до смекчаване*** - при териториалното устройство могат да се вземат предвид и мерки за подобряване на готовността при бедствия, като ***например*** осигуряване на подходящи ***маршрути за евакуация, за доставка на вода за гасене на пожари, пътища и площи за спешна помощ и др.***

• За един риск или много /повече/ рискове?

Повечето планове за смекчаване на бедствията са изготвени САМО за един риск (***например наводнения***) и дори за едно местонахождение на риск (***например конкретен индустриален обект***). Понякога обаче, плановете се отнасят за повече от един риск и дори за целия набор рискове при многорисковия подход. В този смисъл е редно да се помисли, какво точно се иска.

• Географски обхват?

Различните рискове имат различен обхват.

Рисковете от ***наводнения*** например, са съсредоточени около речните басейни, ***свлачищата*** се появяват повече в планинските райони, а ***горските пожари*** - само в горите. От друга страна някои рискове не са ограничени, като например ***пандемия от грип*** или разпространение на ***радиоактивен прах***.

Във всеки случай повечето рискове не са автоматично ограничени от изкуствените граници на една община, област, регион или дори държава. Това означава, че смекчаващите мерки за различните рискове често имат и различен географски обхват. Ето защо смекчаващите планове могат да се различават един от друг.

Много по-логично е за рисковете от наводнения планът ***да бъде на ниво басейнова дирекция***, отколкото на общинско ниво. Добре е да се прецени внимателно кой е подходящият мащаб за плана и взаимодействието с кои партньори трябва да бъде потърсено и реализирано.

• Общо или разделено планиране?

Често плановете се изготвят в партньорство между няколко обекта, общини, области и държави. Въпреки това, в някои случаи партньорите предпочитат да направят ***свой план*** и дори отказват да си сътрудничат с други партньори и дори основни власти.

Понякога разделянето на работата на **фази** може да бъде полезно, като **например** създаването на **общ план с общи цели**, който ще се изпълнява чрез няколко (**частични**) **плана** на заинтересованите партньори. Това би подпомогнало изпълнението на общия план, защото всеки партньор ще предприема необходимите мерки съобразно своя (**собствен**) план, което е подходящ вариант и нашия конкретен случай.

- **Водещ партньор?**

Различни (**правителствени, териториални звена**) организации са **ръководни** при различните видове бедствия. Предимно първостепенните нива на управление (**общини, комуни, области, окръзи, региони**) са водещи, но понякога организации, като горски или водни стопанства ръководят процесите по смекчаване на риска. В следствие на това може да има различни планове за смекчаване на различни организации, но за един и същ риск, а от тук и различен водещ партньор.

3.1.6. **Начало на процеса по смекчаване**

В много случаи процесите по смекчаване нямат ясно определима начална точка. Както беше обяснено преди, много от процесите с последствия от риск и възможностите за тяхното смекчаване, се задействат от други интереси извън физическата безопасност. Когато се правят опити за интегриране на смекчаването в икономическото развитие и териториалното устройство, най-важната задача е да има ранно предупреждаване за инициативите. В идеалния случай в началната фаза по набелязване на идеи и концепции за нов устройствен план, специалистите по **защита /безопасност/** автоматично са поканени да участват.

В идеалния случай всеки процес по смекчаване трябва да започне с прозрачно дефиниране на проблема и описание на общата и конкретните цели.

- Какво искат да постигнат отговорните институции?
- Какви са разпоредженията им към заинтересованите органи?
- Какъв е обхватът и бюджетът на организацията?

Оценката на риска: тази първа стъпка от процеса на смекчаване е изключително важна. Разбира се само когато има добра представа за рисковете, могат да се предприемат следващите стъпки от процеса на смекчаване - **те бяха представени вече към всяка от трите фази на оценката на риска:**

- идентифициране на риска;
- анализ на риска;
- и преценяване на риска.

Преценяването на риска като последна стъпка включва сравняването на резултатите от анализа на риска с политическите и обществени критерии за определяне дали степента на риска е приемлива и може да се толерира.

Ето защо резултатът от оценката на риска е не само вникване в настоящите и бъдещи рискове на дадена територия, но също така и политическо приоритизиране на рисковете: за кои от рисковете се изисква планиране на мерки за превенция и защита?

В контекста на проекта целта се дефинира като (**политическо**) решение за конкретна политика по смекчаване на риска (**също и готовност за бедствия**) от гледна точка на желан и измерим резултат за обществото.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Целите трябва да бъдат:

- **Специфични:** да се отнасят за конкретен приоритетен риск;
- **Измерими:** резултатите за обществото могат да бъдат измерени, например: с какъв процент рискът е намалял.
- **Приемливи:** целите трябва да са приемливи за хората, които вземат решения и за заинтересованите страни.
- **Реалистични:** целите трябва да могат да бъдат постигнати в действителност.
- **Времево обвързани:** целите се поставят за конкретен период от време.

Този вид политически цели се счита за необходим ориентир за по-нататъшно идентифициране и анализ (*на разходите и ползите*) на мерките за намаляване на риска, които ще оформят накрая конкретен план за смекчаване. Без вникване в политическите цели съществува сериозен риск последващата техническа оценка на мерките за смекчаване да се насочи към погрешни политики.

Например, при случай с безопасност на тунел експертите може да правят проучвания за животоспасяващи мерки, докато за политиците най-важното нещо може да бъде защита от пропадане на тунела, защото това би нанесло сериозни щети на транспорта и индустрията, както и на националната икономика. Без предварително консултиране с политиците техническото проучване и експертната оценка могат да се окажат излишни.

От друга страна очакванията след подобни политически консултации за целите не трябва да бъдат прекалено високи: без да са известни финансовите последици от **финалната Стратегия за намаляване на риска**, не се знае дали избраните политически цели ще останат до края на процеса по смекчаване на риска.

Предпочитанията могат да се сменят, ако финансирането на целите се окаже високо. Още повече, че преди оценката на мерките за смекчаване не се знае със сигурност кой вид мерки ще бъдат най-рентабилни. Ето защо определянето на целите не трябва да ограничава много последващото техническо изследване. Трябва да има възможност за оценка и на други мерки за намаляване на риска, които не са насочени пряко към целите, тъй като те може да се окажат по-предпочитани в края на краищата. Поради тази причина определянето на целите трябва да се ограничи до желаните ефекти за обществото и не трябва да включва конкретни мерки.

Примери за такива цели са:

- „Искаме да намалим вероятността от катастрофално наводняване в нашия регион от веднъж на всеки 100 години до веднъж на всеки 1000 години“;
- „Не искаме нови уязвимости в райони с висок риск от свлачища“;
- Искаме да сме сигурни, че новите устройствени планове няма да застрашават екологичната стойност на Natura 2000“;
- „Искаме да намалим броя горски пожари с 30%“;
- „Искаме гражданите да са обезпечени с питейна вода за 24 часа в случай на срыв във водопроводната мрежа“.

Основните **политически въпроси**, които определят **тези цели са:**

- Как искаме да се справим с риска - **чрез управление на риска, управление на кризи или управление на възстановяването?**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- В случай на управление на риска: кое искаме да намалим - **вероятността, ефекта или уязвимостта?**
- В случай на управление на кризи или управление на възстановяването: **дали искаме да повишим готовността или устойчивостта на службите за бързо реагиране, или упованието в собствените сили на граждани и фирми?**
- И най-накрая какъв вид въздействие искаме да намалим: **икономическо, екологично, физическо.**

В **предишните етапи** от процеса на смекчаване на риска се вникна в **естеството и тежестта на риска**, както и в политическите цели. Следващата стъпка е **оценката на възможностите**, която в проекта се дефинира като „процес по идентифициране, анализиране и оценяване на възможностите при управление на риска, налични за намаляване на приоритетни рискове, както и възможностите при управление на кризи и възстановяване, които са за подобряване на помощта при бедствия и възстановителните работи“.

Възможностите в този случай се дефинират като „всички възможни фактори, мерки и политики, в които рискът може да бъде намален и финалният изход от бедствия и кризи може да бъде положително повлиян“. Важно е, че възможностите се отнасят **не само за оперативния капацитет на службите за бързо реагиране - пожарни коли или линейки, но също така и за мерки за смекчаване, или с други думи - всички възможни мерки в многослойната безопасност.**

Целта на оценката на възможностите е да улесни политиките при вземането на стратегически решения за конкретни политики и мерки, които допринасят за поставените цели.

Тази фаза в действителност е най-стратегическата: **къде са нашите слабости във възможностите ни за намаляване на рисковете и какво може да направим, за да ги предотвратим?**

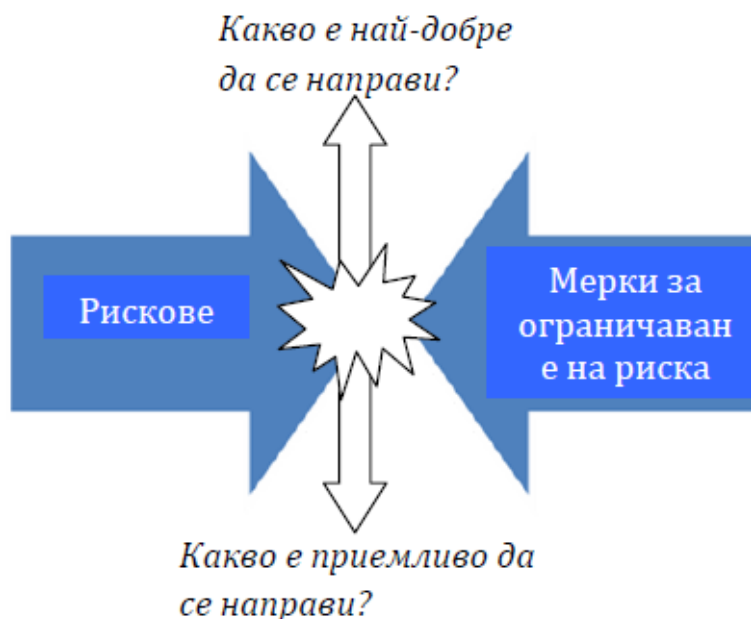
Партньорите по този проект правят най-отчетлива разлика **в трите части на оценката на възможностите**, които са аналогични /подобни/ на тези при оценката на риска:

- **Идентифициране на възможностите:** да се размишлява върху причините и следствията, за да се намерят възможности за намаляване на риска.
- **Анализ на възможностите:** да се проучи относителната стойност на идентифицираните възможности.
- **Преценяване на възможностите:** сравняване на възможните мерки от страна на политиките с техните политически критерии.

Идентифицирането на възможностите е продължение на анализа на сценариите, който се прилага за оценка на риска: чрез проучване на различните сценарии могат да бъдат идентифицирани конкретни мерки, допринасящи за постигане на избраните цели. В резултат се оформя списък с различни мерки, които варират от конкретни мерки за безопасност на терен до общи мерки като обществено образование за повишаване на собствената увереност и култура на поведение при бедствена и аварийна обстановка.

Следващите две фази от оценката на възможностите се илюстрират най-добре чрез следната **фигура**.

Когато се съпоставят рисковете с възможни мерки за смекчаване (*и готовност*) **първият въпрос**, който изниква е: **Кои са най-добрите мерки?** Отговорът на този въпрос е **крайната цел на анализа на възможностите**.

Това може да наложи **количественото определяне на прогнозираните положителни ефекти** и в идеалния случай трябва да включва анализ разходи - ползи.

Вторият въпрос е: Кои мерки са най-приемливи за вземащите решения?

Най-доброто нещо НЕ Е НЕПРЕМЕННО най-приемливо. Резултатът от **анализа разходи-ползи** може да помогне за **обективизиране на политическа оценка**, но винаги могат да се намесят други политически предпочитания и интереси. Задължение на **специалистите и експертите** е да запознаят вземащите решения със съответната информация, **но окончателното решение** трябва да се вземе от висшите служители на **изборни длъжности, които са и отговорните за това**.

В идеалния случай анализът на възможностите **включва анализ разходи-ползи**.

Анализът разходи-ползи се дефинира от ЕС като: „**процедура за оценка на целесъобразността на проект чрез съпоставяне на ползите и разходите**“.

Резултатите могат да бъдат изразени по различни начини, включително и чрез вътрешна норма на възвръщаемост, нетна настояща стойност и съотношението „разходи-ползи“.

Целта на анализа разходи-ползи е да се даде възможност за информирани решения относно използването на ограничените обществени ресурси.

Анализът разходи-ползи се използва често в страните от ЕС и по-специално на национално ниво в областта на инфраструктурата, екологията, безопасността на движението, териториалното планиране, външната сигурност, а също и управлението на риска.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

За да може да се използва анализът разходи-ползи в процеса по смекчаване на риска, е важно да **не се свежда** само до паричната стойност. В същността на намаляването на рисковете трябва да бъдат включени жизнените интереси на обществото: както икономически аспекти, така и обществени, свързани с жертви, материални или екологични щети. Ето защо анализът разходи-ползи, или социалният анализ разходи-ползи трябва също да съдържа информация за ефектите (*предимства и недостатъци*), които нямат непременно парично изражение.

Тъй като това изисква многокритериен подход, анализът разходи-ползи се нуждае от разнообразни експертни мнения.

Вероятността за даден риск има много голямо влияние върху резултатите от анализа разходи-ползи. От голямо значение е дали инфраструктурните инвестиции в мерки за намаляване на риска трябва да се оценяват на базата на някакъв сценарий с вероятност веднъж на **10**, **100** или **1000** години. Проблемът е в това, че оценката за вероятност от риск е много несигурна. Макрофакторите, които определят вероятността за риск, са непостоянни в значителна степен. Когато тази несигурност не може да бъде намалена, резултатът от анализа разходи-ползи в много случаи може да излезе или положителен, или отрицателен.

- Вероятността от събития, свързани с климата е трудно да се изчисли за по-дълъг период от време, заради глобалното затопляне. Например наводнения, както и индуцирани от проливни дъждове и снегове свлачища най-вероятно ще се появяват по-често в бъдеще. Това означава, че с продължаващите открития и прозрения за глобалното затопляне, резултатите от анализа разходи-ползи за смекчаващи мерки, свързани с бедствия, трябва непрекъснато да се преразглеждат.
- Специфичен проблем е пространствено-времевата променливост на рисковете, което означава, че вероятността и въздействието им може да бъде много различно във времето и пространството. Ето защо анализът разходи-ползи в много случаи е верен **за точно определена локация и времева рамка** и би трябвало **да бъде повтарян многократно**, за да могат **да се вземат информирани решения за по-големи райони**.
- За изчисляване в евро на уязвимости и възможни щети в повечето случаи е необходимо разширено проучване. Много пъти това не е възможно, нито наложително.

3.2. Мерки за възстановяване и/или изграждане на съоръжения, осигуряване на подходящо техническо оборудване.

Събитията, които настъпиха през последните години в Европа и у нас, ни помагат да разберем важността на рисковете и възможността да ги идентифицираме или поне да приближим до причините на тяхното възникване.

В много по-малка степен всички - лицата, вземащи решения - хора или компании, сме изложени на рискове в личния или професионалния живот.

Въздействието на природните рискове продължава да се увеличава всяка година и ако се желае да се противодейства на отрицателните ефекти, първата стъпка е да се създадат ефективни механизми за идентификация, инструменти и техники за анализ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Естественият анализ на риска е основа за провеждане на проучвания за въздействие и оценка на риска, както и за планиране на земеползването и планиране на аварийни действия.

За да се разбере този проблем, е изключително уместно да се дефинират понятията за опасности и рискове.

Понякога рискът се счита за синоним на опасност, но рискът има и редица допълнителни последици.

Опасността се определя като „потенциална заплаха за хората и тяхното имущество“, а рискът като вероятност за настъпването на опасност.

Опасността, рискът и бедствията действат в променлив мащаб. По отношение на тежестта на опасността беше направена следната класификация:

- опасности с пряк ефект върху хората: смърт, болест, стрес, щети;
- опасности с пряко въздействие върху стоки: икономически загуби, унищожаване на различни стоки;
- опасности с пряко въздействие върху околната среда: загуби, отразени върху флората и фауната, замърсяване.

Идентифицирането на риска и оценката на риска се основават на проучвания, които анализират хронологични данни за настъпването на определено събитие и неговите последици.

След като бъде идентифицирано извънредното събитие, е възможно да се приемат стратегии за реагиране, които включват оценка и отговор, на няколко етапа.

Четирите етапа са:

1. **планиране преди бедствието:** това обхваща голям брой дейности, като серия от топографски анализи на устойчивостта на почвата, планове за евакуация и др.;

2. **подготовка:** незабавен сигнал на населението, когато се очаква бедствие, серия от конкретни програми за аварийно предупреждение за населението с максимална ефективност, така че хората да бъдат мобилизирани според плана за евакуация;

3. **отговор:** времево, този етап се намира непосредствено преди и след настъпването на съответното събитие, включително реакцията на различните предупреждения за населението и бързи евакуационни дейности;

4. **възстановяване и реконструкция:** е дългосрочна дейност, която се стреми да се върне към нормално състояние след тежко опустошение, вземайки предвид факта, че могат да се появят опустошителни последици в следствие на бедствие в райони, които очевидно са добре подготвени за справяне с бедствия.

Тези проекти работят посредством местни уредби, които включват висока степен на приемливост и подкрепа от общността, те са разположени на интерфейса между мерките за намаляване на загубите, основаващи се на така наречените подобрени човешки събития, и тези, базирани на някаква адаптация на хората, на условията, наложени от възникването на извънредното събитие.

Намаляването на уязвимостта на хората спрямо извънредното събитие включва създаване на промени в отношението и поведението на хората към бедствия.

В този контекст помощите за бедствия имат компонент, представен от реакцията на хората в случай на очакване на бедствие.

Промяната на събитието е ограничена като отговор поради незначителна степен на контрол, която човекът може да упражнява над разрушителните сили на природата. Повечето географски опасности са извън способността на човека да ги контролира.

Промяната на събитието - Тя предполага защитата на сравнително малки площи чрез прилагане на конкретни проекти за структурни мерки.

Промяната на уязвимостта - Тя включва мерки за предупреждение на населението.

Модификацията на уязвимостта се състои от:

- подготовка на населението;
- програми за превенция;
- планове за евакуация;
- осигуряване на спешна медицинска помощ и храна;
- изградени приюти за евакуираните и т.н.

Каквито и формални договорености да бъдат направени в случай на аварийни планове, жизненоважните елементи са разбирането и сътрудничеството между хората. Важна роля има и международната подкрепа на правителствените агенции и неправителствените организации, благотворителни програми.

3.3. Оценка на състоянието на съществуващите системи за предпазване, откриване и ранно предупреждение и оповестяване на отговорните институции и населението

Известяването се прави въз основа на информацията, получена от населението или от структурите, които наблюдават източниците на риск.

Предупреждаването на населението се реализира от органите на местната публична администрация чрез специфичните предупредителни средства въз основа на уведомлението, получено от упълномощените структури.

Предварителното алармиране се изпълнява чрез изпращане на предупредителни съобщения/сигнали до властите относно вероятността от бедствия.

Алармирането на населението се реализира от органите на местната публична администрация със специфични средства въз основа на уведомлението, получено от упълномощените структури.

Специфичните **предупредителни и алармени средства** са инсталирани на местата, определени от окръжната (общинска) инспекция за извънредни ситуации и професионални аварийни служби.

Предупредителните и алармени съобщения се изпращат с приоритет и безплатно през всички телекомуникационни системи, радио и телевизионни станции и мрежи, включително сателитни и кабелни, работещи на територията на Румъния, при изрично искане на кметовете/ръководителите на структури за извънредни ситуации.

Използването на средствата за известяване в случай на бедствия се извършва само с одобрението на кмета на населеното място, на лидера на публичната

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

институция или на икономическия агент, участващ в зависимост от случая, или на техните правомощия.

Системата за уведомяване, предупреждение и аларма в местности, публични институции и икономически оператори периодично се проверява чрез обучение и учения.

По време на управлението на извънредни ситуации могат да се разграничат *три етапа*, които се различават един от друг по степента на представена опасност. Те се задействат при достигане на критични прагове (*критерии за предупреждение*), специфични за анализираният явление (*наводнения, опасни метеорологични и хидрологични явления, поведението във времето на хидротехническите конструкции*) и които са посочени в специални инструкции.

А) Ситуацията на внимание има значението на специална ситуация и не представлява непременно опасност.

Последствията от навлизането в ситуацията на внимание са:

- *зачестяване на наблюденията и измерванията, направени за проследяване на явлениято и прогнозиране на неговото развитие;*
- *проверка на строежите с отбранителна роля и мониторинг за осигуряване на условията за оттичане на водните маси;*
- *информирание за възможността от случайно замърсяване.*

Б) Алармирането/оповестяването се характеризира от еволюция на явленията в посоката, в която те могат да доведат до определена опасност (*например: по-нататъшното увеличаване на нивата на водното течение, увеличаването на инфилтрираните потоци през хидротехническите конструкции за задържане на материали от тялото им, увеличаването на интензивността на валежите или скоростта на вятъра, потвърдено случайно замърсяване, което изисква интервенции и други*).

Задействането на състоянието на алармата води до навлизане в оперативната ситуация на щабвете/комисиите за извънредни ситуации. Проведените дейности са както дейности, предназначени за контрол на явлениято, така и подготвителни дейности за случайността на задействане на опасната ситуация.

В) Ситуацията на опасност - тя се задейства, когато опасността стане неизбежна и е необходимо да се предприемат изключителни мерки за ограничаване на ефекта от наводненията (*евакуация на населението, животни, някои материални блага, специални мерки при експлоатацията на хидротехническите конструкции с отбранителна роля срещу наводненията, ограниченията на движението по някои пътища, мостове и мостчета, както и по водните пътища*), както и за борба със случайното замърсяване със сериозно въздействие върху екосистемата (*промяна на параметрите на качеството на водата, унищожаване на фауната и ихтиофауната, околната среда и други или превишаване на територията на компетентност*).

Преходът от едно състояние в друго може да се извърши според развитието/еволюцията на явленията.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Предсказанието се основава на статистическата теория и използва исторически данни от минали събития, за да се оцени бъдещата вероятност, повторение в подобни събития.

Прогнозата зависи от откриването и оценката на отделно събитие, което се развива чрез последователност от процеси на околната среда, които са добре разбрани. Прогнозата се основава на научно наблюдаеми факти и има тенденция да бъде краткосрочна.

Предупреждението е съобщение, което информира и алармира обществото за екстремно събитие и посочва стъпките, които трябва да се предприемат за минимизиране на загубата.

Всички предупредителни системи се състоят от три взаимозависими функционални модула:

1. **Оценка** - тя включва няколко под категории, като се започне с първо наблюдение на промяна в околната среда, която може да представлява заплаха, докато не се прецени естеството и големината на бедствието, и накрая се решат оптималните решения в този случай - приоритетът на този модул е да се увеличи точността на предотвратяване и увеличаване периодът между времето на издаване на предупреждението и реалното време на настъпване на събитието.

2. **Разпространението** се представя чрез предаване на предупредителното съобщение от специалистите, които предвиждат настъпването на екстремно събитие до обитателите на района, който се предполага, че ще бъде засегнат - включва се посредническа среда, която включва различни методи за комуникация.

3. **Отговорът**: двата предишни етапа имат за цел да активират този модул. Подсистемите на реакцията се влияят от прякото производство на съответното събитие и механизмите за обратна връзка, за да се подобрят системите за предупреждение; естеството на отговора се влияе от вида на предупредителното съобщение и от областта на определящите фактори.

Мотивацията за разработване на система за управление на бедствия и публично разпространение на информация има двойна подкрепа:

1 - Подпомагане на факторите за вземане на решения от публичната администрация на ръководителите на публичните институции, които вземат решения в случай на извънредни ситуации, чрез сложна система в областта на извънредните ситуации, която позволява да се вземат информирани решения, базирани на принципи, произтичащи от историята на природните бедствия, настъпили в района/административна територия;

2 - Наличие на система за обществено разпространение на информация сред населението и на система за ранно предупреждение на властите при природни бедствия (*наводнения, снеговалежи, големи пожари, продължителна суша, свлачища, силно замърсяване на въздуха, водата и почвата и други природни бедствия*).

Важен принос за реализирането на тази сложна система е *интегрирането на подсистемите* със запис на компонентните модули и взаимодействието между тях.

В тази връзка трябва да обърнем внимание и на разработването на стимулационна и контролна система за оценка на риска от пожари, наводнения,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

снегонавявания, земетресения и други природни бедствия, както и производствени аварии, вкл. радиационно изтичане и техните последици:

- разработване на система за ранно предупреждение при опасност от възникване на природни бедствия;
- разработване на система в интернет технологиите, насочена към управление на информацията за развитието на разрушителните фактори;
- разработване на експертна система за управление на риска;
- разработване на пилотни системи за управление и публично разпространение на информация за безопасността на населението.

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“(ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.

Глава 4: Заключение и препоръки

4.1. Условие за изпълнение на Стратегия за борба с природните бедствия и с резултатите от производствени аварии в трансграничния регион

Първото необходимо условие за изпълнението на една стратегия е разбира се ресурсното /финансово, кадрово и материално-техническо/ осигуряване. След като са поставени целите и са ясни мерките на плана за прилагане на стратегията за предотвратяване на бедствия, засегнатите страни трябва да знаят какъв ще бъде техния принос. В крайна сметка всичко се свежда до реалното разпределение на бюджети, до привличането на правилните експерти и използване на наличните материални ресурси.

Общ извод от проекта е, че особено в трансграничните зони *не е лесно* да се вникне в **различните видове бюджети** за намаляване на бедствията. Бюджетите, които са определени изрично за мерки против бедствия, са много малко, като същевременно такива мерки могат да бъдат финансирани от много други общи разходи, в които не са конкретизирани средствата за превенция на риска. Цялостният обмен на опит между партньорите по проекта показва, че бюджетите, определени за предотвратяване на бедствия, **се различават в голяма степен** в общините и държавите, не само по своя размер, но и по относителния им дял от общинския и общия държавен бюджет.

Във всеки случай общият размер на бюджетите, определени **изрично за превенция на бедствия**, се оказва относително малък в сравнение с бюджетите за териториално и инфраструктурно развитие. Докато бюджетите за **териториално развитие** се измерват в милиони /милиарди/, тези за предотвратяване на бедствия **са ограничени до десетки, стотици хиляди /милиони/**. От една страна това е разбираемо от гледна точка на въздействието върху обществото, но от друга страна показва, че финансирането на мерки за превенция на бедствията, като част от проектите за териториално развитие, е нищожно малко на фона на общите разходи за такива проекти. Ето защо е нереално да се преговаря с някоя община или министерство за отпускане на бюджет за безопасност покрай жп линия например, когато в същото време стойността на договорите с компаниите, изграждащи жп линията са стотици и дори хиляди пъти по-големи.

Още една тема за обсъждане е тази, че много рискове са причинени или задълбочени от прилагането на мерки за териториално развитие /териториално-устройствено-планиране, земеползване/. Това се наблюдава не само в случаите, когато териториалното развитие води до появата на нов риск (като например промишлена зона или засилен транспорт на опасни вещества), но и когато нови уязвими обекти (жилищни сгради или училища) се строят в близост до съществуващи рискови обекти, създадени от човека, или в зона, застрашена от природни бедствия.

Затова **общият извод е**, че трябва да се обърне повече внимание на това **до каква степен мерките за безопасност са част от териториалното и инфраструктурно развитие, включително и във финансово отношение**.

Дискутирайки финансирането на мерки за превенция на риска, партньорите по проекта достигнаха **до следните ИЗВОДИ:**

- **Включване на превенцията на природните бедствия в други бюджети и създаване на публично-частни партньорства;**

Основен фактор за финансирането на мерки за предотвратяване на бедствия е да се направи опит за включването им в проекти, финансирани от други бюджети. Това е не само въпрос на плащане за риска, който се създава, но също и за намаляване на разходите чрез обединяване на мерките за безопасност с други строителни дейности. **Например** по време на реконструкцията на даден път, той може да бъде **издигнат над прогнозните нива** за наводнения, за да функционира и като **евакуационен маршрут**. Шумоизолиращите стени на магистралите могат да бъдат използвани едновременно и за намаляване ефектите от някакъв взрив или експлозия. Има безброй възможности **за комбиниране на мерки за безопасност** с необходими строителни дейности, стига партньорите да са съгласни да ги обмислят. Това изисква тясно сътрудничество на публичните администрации, а често пъти и публично-частни партньорства.

Така стигаме **до втория извод:**

- **Търсене на общи интереси и ситуации, в които всеки печели;**

Друг фактор за успеха при намирането на финансиране е създаването на **публично-частни партньорства** или здраво сътрудничество между публични институции. За да се убедят заинтересованите публични администрации и дори частните компании, че трябва **да прехвърлят бюджет** от други сектори или проекти **към мерки за превенция на риска**, е важно да им се изясни каква е ползата за тях. Необходимо е да се намерят общи интереси при определянето на мерките.

Например, едно горско стопанство може лесно да разбере необходимостта от мерки за превенция на пожари, тъй като горите са част от търговските му интереси. По същия начин всяко общинско управление /**правителство**/ трябва да бъде в състояние да разбере необходимостта от мерки за защита/безопасност, например, за предотвратяване общата загуба на инфраструктура, поради инцидент с опасни товари, не само от гледна точка на възможните жертви, но също и за намаляване на потенциалната вреда за националната икономика като цяло.

Независимо от това, създаването на **трансграничните партньорства** означава и нещо повече от споделянето на общи интереси. То включва също така определянето на ситуации, в които всеки печели: дори интересът да не е взаимен, определени мерки за предотвратяване на рискове може да допринасят едновременно за осъществяването на различни цели. **Например**, намаляването на съществуващи рискове може да повиши стойността на даден терен и възможностите за неговото използване, или пък готовността за борба с бедствията, постигната заедно с природозащитниците може да подобри опазването на природата.

- **Организиране на ранно включване (трети извод);**

Идентифицирането на общи интереси трябва да се осъществи **на възможно най-ранен етап** и да е свързано с мерки насочени към териториалното устройство и с превенцията на природните рискове. **Втората** стъпка е **сътрудничеството при оценката на риска**, за да изгради общо разбиране на проблема и да се повиши осведомеността за него. Препоръчително е без да се бърза да бъдат включени съответните партньори във фазата на целеполагане, за **да има възможност да се**

сравнят политическите цели, свързани с бедствията с целите, продиктувани от други интереси.

- *Възползване от изводите на Анализа „ползи-разходи“;*

Както бе разяснено по-горе, *препоръчително е да се направи анализа разходи-ползи*, за да се избере правилната стратегия за превенция. Този анализ помага също, *да се открият възможностите* за финансиране на плановете за намаляване на риска.

От една страна този анализ дава ясна представа за първоначалната инвестиция за прилагане на мерки за безопасност, за структурните разходи по поддръжка и за периода на амортизация. По този начин се определя кои бюджети по кое време да бъдат налични. От друга страна *анализът разходи-ползи* показва, как някои от страните ще спечели по някакъв начин от мерките за защита/безопасност.

За да се открие подходящо финансиране, *може да е* от полза да се разгледа *баланса* между тези, *които плащат* и тези, *които печелят*. Ако даден сектор или заинтересована страна *има много от планираните ползи*, е съвсем *логично да се изиска участието им в стратегията за намаляване на рисковете*. Все пак, това не винаги се налага предварително или друг вариант е да се постигне *съгласие за реинвестиране на ползите в бъдещи проекти за смекчаване на риска*. Такива форми на солидарност на страните, които печелят, могат да убедят страните, които плащат, да изиграят своята роля.

- *Организиране на сътрудничество извън административните граници;*

Трудностите при прилагане на описания „принцип на солидарност“ произтичат от това, че в много случаи ползите и разходите са за различни (*териториални*) нива, така както и самите рискове често излизат извън административните граници, особено важно за трансграничните региони.

Например, в случай на речни наводнения, мерките за превенция, приложени нагоре по течението, могат да намалят риска надолу по течението. Или определен маршрут за безопасен превоз на опасни товари може да доведе до намаляване на риска в една част от територията за сметка на друга. Този начин на „разпределяне“ на проблемите *изисква трансгранично сътрудничество и финансиране от местните /общинските/ власти и правителствата на страни-членки на ЕС*. Това не е лесна задача, защото обичайната тенденция е публичните администрации да се придържат към своите формални отговорности за територията, за която отговарят.

4.2. Решения/предложения за установяване, прилагане и подобряване на правната и институционална рамка за изпълнение на съвместната румънско-българска интервенция в случай на извънредна ситуация.

4.2.1. *Подобряване на правната и институционална рамка*

Основни елементи на сътрудничество:

- Подготовка на гражданите за извънредни ситуации, осъществявана от действия, основани на общи принципи и норми, хармонизиране на действията, общо обучение в конкретни ситуации;

- Действията на организациите, участващи в дейностите по превенция и интервенция, ще бъдат интегрирани;
- Подготовка на екипа за интервенция, адаптиран към конкретните рискови условия, подготовка на екипа и подготовка на плана за действие;
- Използване на национални и международни ресурси при проектирането на мерки за защита, като се вземе предвид икономическата ефективност и разпределението на задачите;
- Проектиране на операции в извънредни ситуации, оценка, управление на риска, стратегически концепции, съсредоточаване върху специфичните рискове в региона.

4.2.2. В рамките на сътрудничеството да се следват:

- Обмяната на опит и информация, като специално внимание се обръща на подготвителните действия преди възникването на извънредната ситуация и оценките, извършени след приключване на интервенцията, както и ще бъде взета под внимание възможността за искане на международна помощ;
- Познаване на международни, национални и регионални инициативи в областта на подготовката, превантивната интервенция;
- Информирание на гражданите, повишаване на степента на отговорност на европейските граждани за защита на собствения им живот;
- Повишена съгласуваност между действията за гражданска защита и действията, прилагани в международен план;
- Разработване на общи принципи и директиви, използвайки европейския опит, намаляване на последиците от бедствия посредством използването на техники за оценка на потенциални рискове;
- Подобряване на мерките за намеса, които ще осигурят ефективно управление на извънредните ситуации, причинени от природни и технологични бедствия в засегнатите райони. (Идентифициране на рискови зони, разработване на предложения, информирание на населението, комуникация);
- Разработване на процедури за предоставяне на взаимопомощ в трансграничния регион, използването на оборудване;
- Разработване на план за предотвратяване на извънредна ситуация в региона по видове рискове;
- Оценка на потенциалния риск за всяка общност;
- Разработване на процедури за ръководене на Управлението на риска;
- Правни разпоредби и регулиране на системата на отговорностите през интервенционния период;
- Използване на нови технологии/оборудване и консултации преди закупуването им;
- Съвместно обучение, подобрения, общи приложения за управление и координация на участващите екипи.

4.2.3. Процедурите за трансгранично и регионално сътрудничество целят:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- Създаване на система за координация и мониторинг, позволяваща директни отношения между двете страни, бърза и коректна информация, хармонизирани действия при управление на извънредни ситуации и прилагане на превантивни действия;
- Информирането на населението в региона и участието на гражданското общество имат за цел да накарат гражданите да поемат отговорност по отношение на самозащитата си и тяхната подготовка за предотвратяване и премахване на последиците от извънредни ситуации;
- Неговото сътрудничество допринася за изграждането на климат на доверие, за общи идеи и нови инициативи, като например създаването на обща мрежа от експерти, съвместни семинари, съвместни програми за обучение и създаване на общ екип за интервенция;
- Съкращаване на времето за предаване на потока от информация, данни и решения чрез използване на информационни носители;
- Осигуряване на навременна, точна и пълна информация за факторите за решение и изпълнение;
- Оптимизиране на процеса на вземане на решения и управление на интервенцията.

4.2.4. *Форми на регионално сътрудничество, предоставена помощ в случай на извънредни ситуации.*

В случай на извънредна ситуация договарящите страни въз основа на писменото искане, отправено от отговорния орган, могат да предоставят взаимопомощ. В спешни случаи заявката може също да бъде устна, но в най-кратки срокове, максимум **24 часа от искането**, ще бъде изпратено писмо за потвърждение.

Искащият помощ ще посочи:

- Мястото на извънредна ситуация, време на производство, характеристики, степен на разширяване, характеристики на извънредната ситуация към момента на искане на помощ;
- Извършените интервенционни мерки;
- Характеристиките на исканата помощ и приоритетни мерки за отпускане на помощта;
- Други полезни подробности.

Съответните органи трябва да се договарят за формата, използвана за молбата /предложението за помощ/.

Предлагачият помощ ще вземе решение възможно най-скоро и ще съобщи на искащият условията, при които помощта може да бъде предложена, спецификата и размерите на предложената помощ.

Комуникацията ще бъде отворена за подробности относно промяната на ситуацията.

Договорните страни, чрез отговорните органи, незабавно се информират взаимно за възникването на извънредни ситуации, които могат да предизвикат последици на територията на другата страна, и предават необходимата информация за

интервенцията, за да се отстранят последиците, причинени от удължаване на извънредната ситуация.

Други форми на сътрудничество.

В рамките на сътрудничеството предлаганата помощ включва интервенционни екипи */екипи за реакция/*, оборудване, хуманитарни конвои, спасителни операции за търсене, както и други действия, които могат да бъдат предприети при извънредни ситуации, с цел спасяване на човешки животи, опазване на общественото здраве, евакуиране на гражданите, опазване на околната среда, намаляване на материалните, културните загуби и страничните ефекти.

В допълнение към помощта, предлагана в случай на извънредни ситуации, сътрудничеството включва и други форми на действие:

- Прогнози относно възникването на извънредни ситуации, предотвратяване, оценка, премахване на ефектите, обмен на опит в областта на науката, техниката и практическите приложения;
- Конференции, проучвания, организиране на научни програми, професионално обучение, сътрудничество на учебни институции и участие в общи приложения;
- Обмен на информация относно източници, които могат да причинят извънредни ситуации и потенциални ефекти, особено когато ефектите могат да достигнат до територията на държавата от другата страна.
- Взаимната информация включва също предаването на показатели за риск, измерени за различни видове извънредни ситуации;
- Създаване и използване на единна система за мониторинг, разработване на съвместни проекти в това отношение.

Принципите на трансграничното и регионално сътрудничество трябва да бъдат следните:

- предоставената помощ следва да бъде неутрална и безпристрастна;
- предоставената помощ следва да бъде допълваща и да не дублира местните действия;
- помощта не трябва да се използва в райони с въоръжен конфликт;
- помощ за налагане на финансови или други задължения на държавите, получаващи помощта;
- да има митнически и законодателни споразумения за съдебни спорове между партньори;
- екипът да носи отличителни (униформени) марки за разпознаване и да не е въоръжен.

Оперативните и планираните принципи на интервенционните действия са:

- ясна дефиниция на целта на мисията на изпълнителя;
- концентрация на усилията;
- постоянство;
- сигурност;
- легитимност;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- избягване на дублирането на усилия и действия.

Особеностите на прилагането на тези принципи за планиране са:

- мисията трябва да бъде синхронизирана за всеки участник;
- мисията се изпълнява изключително в подкрепа на местните публични власти;
- всяко използване на средства, различни от първоначално предвидените, затруднява мисията.

Във всички ситуации се държи на прилагането на основни принципи като:

- допълване;
- прозрачност;
- координация;
- разделение на отговорностите;
- съсредоточаване върху постигането на основната цел.

Образец на процедура за трансгранично сътрудничество:

Оперативната информация се предава по факс или електронна поща с искането за подкрепа за ограничаване на последиците от аварийната ситуация.

В искането се уточнява следната информация:

- Място на бедствието, дата и час на настъпване, характер, величина и параметри на състоянието към момента на заявка;
- Вече предприети и планирани мерки;
- Естеството на исканата помощ и приоритетните аспекти за оказване на първа помощ;
- Всички други необходими подробности;

Информацията се актуализира непрекъснато, в зависимост от развитието на ситуацията:

Потвърждава се наличността на интервенционния екип. Помолената страна взема решение незабавно за предоставянето на помощта си и информира молещата страна за своите непосредствени възможности, за естеството, обема и условията за предоставяне на предлаганата помощ.

По отношение на искането/отговора за предоставяне на помощ може да се приеме Образец на стандартизиран формуляр/процедура:

- Предупреждаване на интервенционния екип. Времето за подготовка за отпътуване към мисията е около 2-3 часа.
- Информирание от страна на интервенционния екип на диспечера, който е поискал помощта относно часа, когато той ще бъде на граничния пункт или на мястото на срещата, за техниките на интервенция и броя на лицата;
- Интервенционният екип ще се срещне с лице за контакт на граничния пункт или на мястото за среща;
- Лицето за контакт от граничния пункт или от мястото за среща ще заведе интервенционния екип до засегнатата зона;
- Диспечерът на интервенционния екип изпраща на диспечера, който е поискал помощта, данни за необходимото гориво, настаняване и храна.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Искащата страна гарантира на интервенционния екип сигурността, безплатната спешна медицинска помощ, храненето, настаняването, горивото като стоките от първа необходимост, в случай че запасите на екипа бъдат изчерпани.

- Интервенционният екип се ръководи и координира от компетентните органи и лица, съгласно законодателството на държавата, поискала помощта в засегнатата зона;
- Искащата страна е длъжна да използва интервенционния екип само в съответствие с неговата дестинация, квалификация и оборудване;
- Предоставяне на разположението на интервенционния екип преводач и средства за комуникация (телефон, факс, интернет, компютър, радиостанции и др.).
- Изготвяне на доклади от интервенционния екип - на 12 часа.

Интервенционният екип прекратява своята дейност и се връща незабавно на територията на държавата на помолената страна:

- ако е изпълнил мисията си;
- тогава когато компетентните местни власти решат по взаимно съгласие, че не е необходимо да продължат интервенционните операции.

4.2.5. Пакет от предложения за осъществяване на управление при извънредни ситуации, причинени от природни и предизвикани от човека бедствия

- Включване на проблема с защитата срещу бедствия в стратегията за развитие на евентуално засегнатите общности;
- Извършване на специфични за риска защитни работи;
- Оптимизация на дейностите на структурите, които осигуряват провеждането на защитна дейност спрямо идентифицирания риск;
- Развитие на научни изследвания в областта;
- Обучение на населението по отношение на нормите на поведение в случай на (наводнения, затрупване със сняг, пожари);
- Упражнения и приложения със силите и средствата за интервенция;
- Подготовка на факторите с право на решение;
- Сключване на цялостни споразумения относно хуманитарната помощ в случай на риск между местностите, които имат споразумения за побратимяване;
- Създаване и актуализиране на компютъризирана база данни за рисковете от наводнения, снеговалежи, пожари и реалните възможности на структурите за реагиране;
- Тестване на стандартизираните оперативни процедури.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

4.3. Заключение

Настоящата стратегия идентифицира стратегическите цели *за по-добра координация и ефикасна реакция на съвместно трансгранично партньорство между Община Добричка и Окръг Кълъраш, подходите и принципите*, за намаляване на риска от бедствия и приоритетните области на действия за постигането им.

Стратегията е важна стъпка към изграждане на всеобхватна и съгласувана рамка за превенция на природните и предизвикани от човека бедствия, която ще допринесе за изграждане на интегриран подход към политиките на Община Добричка и Окръг Кълъраш в тази област.

Изпълнението на Стратегията ще гарантира, че намаляването на риска от бедствия е техен основен приоритет и ще допринесе за предотвратяване им и намаляване на последиците от тях чрез активната работа на всички нива на управление при много добра координация и съгласуваност между отговорните институции. С изпълнение на заложените в Стратегията дейности ще бъде гарантирана устойчивостта на управлението при превенцията и защитата при бедствия.

Този модел ще спомогне не само за прилагането на единен подход към политиката за намаляване на риска от бедствия, но и за осигуряване на съгласуваност между трансграничните общини при изпълнението на отделните дейности и мерки, и рационалното разходване на наличните ресурси. Осигуряването на ефективно взаимодействие при реализиране на вертикални (между общинските, областно/окръжно и национални нива на управление) и хоризонтални (между отделните администрации на общините/комуните, териториалните звена на министерствата и ведомствата на тяхна територия, частния сектор и научната общност) политики, е ключово за постигане на интегрирано управление на риска от бедствия в трансграничния регион.

Проект „Съвместно управление на риска и партньорство в трансграничен регион Кълъраш – Добрич“(ROBG-415)
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на този материал носят единствено нейните автори.